

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова
(Навчально-науковий інститут)**

Кафедра економіки, обліку та підприємництва

«Допущений до захисту»
Завідувач кафедри

« ____ » _____ 2022

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр»

**на тему: Бухгалтерський і податковий облік благодійної
допомоги (на матеріалах ТОВ «Компанія Крона»)**

Виконав студент 46-ОА-20 групи

_____ Рекічанський. Б. В.

Керівник роботи:
к.е.н., доцент

_____ Гавриленко Н. В.

Первомайськ, 2022

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Навчально-науковий інститут Національного університету
кораблебудування імені адмірала Макарова
Інженерно-економічний факультет

Кафедра економіки, обліку та підприємництва

Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

Освітня програма «Облік і аудит»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Гарант освітньої програми

(підпис)

«___» _____ 20__ року

ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ
на здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр»

Студенту _____
Рекічанському Богдану Вікторовичу _____
прізвище, ім'я по батькові)

1. Тема роботи Бухгалтерський і податковий облік благодійної допомоги

Керівник роботи к.е.н., доцент Гавриленко Наталія Вікторівна

Затверджена розпорядженням директора №___ від «___» _____ 2022 р.

2. Термін подання роботи: червня 2022 року

3. Вихідні дані по роботі: підручники, монографії, автореферати, періодичні видання, матеріали конференцій, бухгалтерська, фінансова та податкова звітність ТОВ «Компанія Крона», первинна документація, Наказ про облікову політику, реєстри фінансового і податкового обліку

4. Перелік питань, що належать до розробки (найменування розділів) 1. Теоретичні аспекти бухгалтерського і податкового обліку благодійної допомоги; 2. Аналіз фінансового стану ТОВ «Компанія Крона»; 3. Організація бухгалтерського і податкового обліку благодійної допомоги на ТОВ «Компанія Крона»

5. Перелік презентаційних матеріалів: 1 Категорія «благодійна допомога» в історичній ретроспективі; 2. Основні історичні погляди на зміст філантропії та благодійної діяльності. 3. Показники фінансового стану ТОВ «Компанія Крона» за 2019-2021 рр. 4. Облік благодійних витрат ТОВ «Компанія Крона» на допомогу армії; 5. Документальне оформлення благодійної допомоги на ТОВ «Компанія Крона» 6. Недоліки бухгалтерського і податкового обліку благодійної допомоги на ТОВ «Компанія Крона»

6. Консультанти розділів роботи:

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв
1	Гавриленко Н. В.		
2	Гавриленко Н. В.		
3	Гавриленко Н. В.		

7. Дата видачі завдання _____

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ п/п	Назва етапів роботи	Терміни виконання етапів роботи	Примітка
1	Визначення наукового керівника роботи		
2	Вибір теми роботи та її узгодження її з науковим керівником		
3	Складання попереднього плану роботи, узгодження його з науковим керівником		
4	Збір статистичної інформації		
5	Вивчення друкованих та електронних джерел, економічних реалій, методичних та наукових видань з теми роботи		
6	Систематизація інформації та складання розгорнутого плану роботи, затвердження його науковим керівником		
7	Розробка теоретичного розділу		
8	Розробка аналітичного розділу		
9	Розробка проектного розділу		
10	Розробка вступу, висновків, списку використаної літератури та додатків		
12	Редагування рукопису роботи бакалавра та ознайомлення з ним наукового керівника		
13	Розробка проекту демонстраційного матеріалу та доповіді		
14	Усунення зауважень наукового керівника та завершення роботи		
15	Подання рукопису кваліфікаційної роботи, презентаційного матеріалу на попередній захист		
16	Подання роботи рецензенту та отримання рецензії		
17	Захист роботи перед атестаційною комісією		

Студент

_____ (підпис)

_____ (прізвище, ініціали)

Керівник роботи

_____ (підпис)

_____ (прізвище, ініціали)

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ТА ПОДАТКОВОГО ОБЛІКУ БЛАГОДІЙНОЇ ДОПОМОГИ.....	7
1.1 Еволюція трактування та історичні аспекти благодійної допомоги.....	7
1.2 Благодійна допомога, як об'єкт бухгалтерського та податкового обліку..	16
РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ТОВ «КОМПАНІЯ КРОНА».	23
2.1 Організаційно-економічна характеристика ТОВ «Компанія Крона».....	23
2.2 Аналіз фінансового стану ТОВ «Компанія Крона».....	29
РОЗДІЛ 3 ОРГАНІЗАЦІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО І ПОДАТКОВОГО ОБЛІКУ БЛАГОДІЙНОЇ ДОПОМОГИ НА ТОВ «КОМПАНІЯ КРОНА»....	37
Висновки.....	53
Перелік використаних джерел.....	58
Додатки	

ВСТУП

У вітчизняній практиці не передбачені податкові пільги для компаній, які займаються благодійністю. Недостатність необхідного державного стимулювання призводить до непрозорості та багатьох ускладнень у філантропії комерційних підприємств та відповідно – до зниження ефективності здійсненої допомоги. В свою чергу, впровадження пільгового оподаткування благодійної допомоги в вірно організованих формах бухгалтерського та податкового обліку, а саме з уточненням виду витрат на благодійність, кола отримувачів допомоги, конкретної межі віднесення на витрати в цілях податкового обліку та оподаткування, могло б позитивно вплинути не лише на зростання безпосередньо розміру благодійних витрат, але й можливості вплинути на діяльність набувачів благодійної допомоги, включаючи й неприбуткові установи.

Підтримка в умовах сьогодення неприбуткових установ, особливо військових формувань та лікарень, є занадто важливим елементом соціальної допомоги в умовах кризи та війни. В даний час ця підтримка державою здійснюється шляхом надання неприбутковому сектору з бюджету субсидій і грантів для виконання ними соціальних задач. Проте, у господарюючих суб'єктів витрати на благодійність спрямовані на розв'язування тих самих соціально значущих завдань, що і бюджетні субсидії, а то й – навіть більше.

Таким чином, актуальність бухгалтерського та податкового обліку благодійної діяльності наразі є доволі актуальною та малодосліджуваною темою, проникнення та деталізація окремих моментів якої дозволить збільшити фінансування неприбуткових установ, а для господарюючих суб'єктів – знизити витрати на благодійність, пов'язані із оподаткуванням ПДВ та податком на прибуток.

Дослідженню проблем бухгалтерського та податкового обліку благодійної допомоги приділено дуже мало уваги. Вітчизняна практика щодо розробки і застосування облікових процедур та податкового обліку щодо

податку на прибуток та ПДВ показала практично абсолютну відсутність методичних розробок з даного обліково-податкового напрямку. Це означає, що проблеми наукового та практичного опанування бухгалтерського та податкового обліку різних аспектів надання благодійної допомоги отримують на набувають відповідної значущості.

Таким чином, актуальність теми кваліфікаційної роботи бакалавра визначена доцільністю дослідження організації бухгалтерського та податкового обліку благодійної допомоги, що сприятиме забезпеченню належного стану бухгалтерського обліку та оподаткування щодо обумовленого напрямку на конкретному господарюючому суб'єкті.

При роботі над даною темою були опрацьовані наявні теоретичні дослідження вчених, в яких особливу увагу приділено наявному комплексу актуальних проблем бухгалтерського та податкового обліку благодійної допомоги. Передусім, це роботи: М. Бондаря, Г. Боуена, Н. Гавриленко, Е. Карнегі, А. Керолла, Г. Кірейцева, О. Сивак, Л. Чижевської та інших науковців. Однак, при всій повазі, науковцями недостатньо приділено уваги бухгалтерському та податковому обліку саме благодійної допомоги.

Практична база бакалаврської роботи охоплює Статут ТОВ «Компанія Крона», облікової політики, облікових реєстрів та первинних документів, в яких задокументовано факти надання благодійної допомоги, декларації з податку на прибуток та декларації з ПДВ.

Метою запропонованої кваліфікаційної роботи є висвітлення бухгалтерського та податкового обліку благодійної допомоги на конкретному підприємстві.

Для досягнення поставленої мети, в роботі поставлені наступні завдання:

- дослідити теоретичні аспекти благодійництва та благодійної діяльності, особливості їх бухгалтерського та податкового обліку;
- проаналізувати фінансовий стан ТОВ «Компанія Крона»;

- охарактеризувати стан бухгалтерського та податкового обліку благодійної діяльності ТОВ «Компанія Крона» та виявити основні недоліки.

Об'єктом дослідження є операції з надання благодійної допомоги в системі бухгалтерського та податкового обліку ТОВ «Компанія Крона».

Предметом дослідження кваліфікаційної роботи є сукупність теоретичних, методичних та організаційних аспектів надання благодійної допомоги на обраному підприємстві.

Дана кваліфікаційна робота бакалавра складається з трьох самостійних розділів. В першому розділі розкриті історичні аспекти виникнення філантропії, її розвитку, концепції, а також теоретичні нюанси бухгалтерського і податкового обліку благодійної допомоги, розкрито розвиток поглядів про даний предмет дослідження в процесі розвитку світової економічної думки.

Другий розділ присвячений висвітленню фінансового стану та особливостей господарської діяльності ТОВ «Компанія Крона».

Третій розділ приділений розкриттю деталей бухгалтерського та податкового обліку благодійної допомоги на ТОВ «Компанія Крона» .

Результати проведеного дослідження обговорені та апробовані шляхом участі у науково-практичній конференції «Молодь, освіта, наука 2021», м. Первомайськ.

Кваліфікаційна робота виконана на 60 сторінках друкованого тексту, містить 16 таблиць, список використаної літератури налічує 23 джерела.

РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ТА ПОДАТКОВОГО ОБЛІКУ БЛАГОДІЙНОЇ ДОПОМОГИ

1.1 Еволюція трактування та історичні аспекти благодійної допомоги

Термін філантропія походить з грецької мови і означає людинолюбство. Благодійна діяльність еволюціонувала одночасно зі змінами історичних подій та відповідними світоглядними зрушеннями. Водночас змінювалися її форми, поступово виникали нові механізми та практики благодійної діяльності або філантропії. Все це призводило до того, що у різних народів, і відповідно - у різних країнах формувалися специфічні підходи до процесу благодійності, по-різному проявлялася участь держави в цій сфері, змінювалося її правове забезпечення.

В умовах сьогодення до філантропічних практик склалося відношення, як здійснення виключно приватних пожертвувань у вигляді грошових або майнових внесків для загальнокорисних цілей і, одночасно – добровільна безкорисна, невідшкодована індивідуальна чи колективна діяльність на користь інших людей, держав або суспільства. В даній роботі ми поняття філантропії та благодійності вживаємо як синоніми. Проте деякі науковці частково ці поняття протиставляють.

Так, Р. Бремнер у своїй праці «Пожертвування: благодійність і філантропія в історії» вказує на те, що... «благодійність та філантропія так багато в чому схожі, що слова часто використовуються як взаємозамінні, і вважає, що різниця між ними полягає у джерелах та мотивації. Благодійність – прояв релігійного обов'язку, а філантропія – явище світське за походженням, яке акцентує увагу на любові до людини, а не до Бога»[1].

Філантропія або ж благодійна діяльність наділені декількома характерними рисами, деякі з них ми розглянемо.

По-перше, обумовлені явища, як і самі поняття що їх позначають, мають доволі тривалу історію та надзвичайно складну природу. Характерна для них

деяка неоднозначність була характерна аж за часів античного світу. Так, наприклад, творці фундаментальної праці Дж. А. Сміт та К. Боргман «Фонди у Європі. Управління суспільством та закон» переконані в тому, що грецьке слово «*philanthropia*» містило в собі значення любові богів до людського роду, що виплескується на смертних з високого Олімпу, так і значно більші земні почуття симпатії і дружелюбності, які можуть відчувати один до одного цивілізовані представники людського роду. Іншими словами, під «філантропією» усвідомлювалися і пожертвування, що робилися в межах доволі вузької системи як дружніх, так і цивільних зв'язків, у які був залучений індивід та дари, що свідчили про преважаючу зацікавленість дарувальника в добробуті людства, яке страждає.

До причин, які натякали дарувальнику, якщо про них взагалі можна судити, - обумовлювалися суспільними умовами, а в античному суспільстві більш за все визнавалася та цінувалася шана та повага співгромадян. Так, грецькі та римські благодійники в першу чергу бажали, щоб нащадки згадували і звеличували їхню надзвичайну щедрість. Саме через це, їхні пожертвування зачасту спрямовувалися для організації усіляких свят, атлетичних змагань, гладіаторських боїв та безкоштовної роздачі їжі – цей публічний прояв щедрості, як правило, був розрахований на те, щоб залучити великий натовп народу до надгробка благодійника-дарувальника чи його пам'ятника[2].

Витоки благодійної діяльності уходять у глибину століть. У античності одночасно із формування перших практик філантропічної діяльності закладалися базиси її концептуальної інтерпретації. Так, одним з суттєвих питань, до розгляду якого в ті часи звертається Арістотель – це акт дарування, під яким Арістотель розуміє прояв чесності та відзначає його практичне значення як – «в ім'я необхідної справи.

В свою чергу, стоїки розглядають взаємність – як один з основних принципів дарування, оскільки дарування сприяє налагодженню дружніх стосунків та цим сприяє покращенню та зміцненню суспільних відносин.

Отже, слід бути обережним як у виборі того, кому ми бажаємо зробити подарунок, так і боржником кого слід бути [3].

Як бачимо, античні філософи доволі повно усвідомлювали двосторонній характер практики дарування, який був присутній ще з тих часів у будь-якій культурі. Так, згідно з Арістотелем, людей з'єднують у процесі їх життєдіяльності два процеси – «давати і повертати назад». Саме такий феномен об'єднання філантропії і дружби він описує у «Нікомаховій етиці», в якій звертає увагу не так на розкішні громадські акти щедрості, скільки на доброзичливе та людяне ставлення людей один до одного. Також, враховуючи неминучу нерівність, яка завжди є між дарувальником та одержувачем дару, Арістотель закликає благодійників-дарувальників діяти з обов'язковою оглядкою, не обсипати своїми щедротами першого зустрічного та правильно вибирати тих, кого вони бажають облагодіювати та наділяти їх належними грошовими сумами певний час [4].

Сенека в своєму трактаті «Про благодіяння» детально досліджує природу добровільного давання та змістовно обговорює цей чудовий звичай, який найсильніше зміцнює людське суспільство[5]. Він дуже шкодує, що люди не вміють ні дарувати, ані приймати в дар. Доволі часто дарувальник нездатний вибрати серед тих, кому він хоче допомогти, відповідальну людину, а іноді поводить ся так, що вселяє неприємні почуття невдячності навіть найгіднішому одержувачу дару. Сенека зазначає, що оскільки дуже часто багатьох зараховують до невдячних, то набагато частіше дарувальники самі такими роблять людей своєю надмірною строгістю, закидами та вимогами, наявним жалем про здійснене благодіяння.

Значно розширили сенс поняття «філантропія» філософи Сенека, Цицерон та пізніші філософи-стоїки. Якщо проглянути їх твори з цієї тематики дарування і щедрості, то можна побачити, що в них мова вже не обмежується особистими стосунками між певними конкретними людьми в ситуації збору коштів у грецькому полісі, - тут явно фігурують значно ширші поняття природного права та громадянства.

Деякі дослідники переконані, що жертводавці у давнину точно так, як і філантропи сьогодення очікували, що їхні добрі діяння будуть приносити користь до кінця багатьох століть і що нащадки чесно і дбайливо будуть розпоряджатися їх щедрими дарами. Однак, як не сподівалися греки з римлянами на вічне існування тих установ, які були ними створені, спочатку в них були відсутні правові інститути, здатні забезпечити точне виконання задуму благодійника. Як правило, виконання своєї волі благодійник покладав на доволі надійну довірену особу чи на декількох близьких друзів, які, як ним передбачалося, неухильно будуть слідувати бажанням, які висвітлені в заповіті. Саме ці друзі, коли настане час, зможуть вказати на чергових спадкоємців і наступників, делегуючи їм виконання волі першого заповідача[6].

У 1 ст. до н.е. в римському праві відбулися конкретні зміни щодо благодійних об'єднань, які були визнані «постійними суб'єктами права, які не змінюються зі смертю фізичних осіб». Саме тоді ці попередники нинішніх благодійних організацій отримали право приймати пожертвування за заповітом, а цим було зроблено значний крок у розвиток законодавства про благодійну діяльність.

В таблиці 1.1 ми узагальнили основні історичні погляди на зміст благодійної діяльності.

Влада імператорів зі свого боку значно заохочувала створення таких благодійних установ і забезпечувала їм свою підтримку. Імператор Юстиніан (527-565), яким було засновано велику кількість дивноприймальних будинків на всій імперській території, дарував їм перші офіційно задекларовані і зареєстровані податкові пільги та виділяв додаткові кошти на будівництво нових богоугодних закладів. Окрім цього, він висловлювався на користь адміністративного нагляду за їхньою діяльністю.

Основні історичні погляди на зміст філантропії та благодійної діяльності

Період, епоха, представники	Основна думка
Середньовіччя, Євангеліє від Матфея і Луки	Благодійні установи – це християнське вчення любові. Придавали філантропії вертикальний зміст, вимагали служіння Богу, призивали людей до ще більшої самовідданої любові до ближнього. Св. Матфей (Мт 25, 35-46) чітко перераховує шість справ милосердя.
Аврелій Августин і більш пізні релігійні мислителі середньовіччя	Розвили вчення про спасіння, дещо змінили і розширили цей перелік обов'язків: християнин повинен був нагодувати жадібного, напоїти спраглою, дати притулок мандрівнику, одягнути голого, відвідати хворого, викупити з в'язниці в'язня і поховати померлого
Твори грецьких отців – Клементя Олександрійського (бл. 150-215). Василя Великого (бл. 329-379), Іоанна Златоуста (бл. 347-407)	Можна знайти формулювання конкретних обов'язків християнина. Іоанн Златоуст вважав, що християнська любов полягає не так у самому акті роздачі грошей або майна, як в дусі благочестя та співчуття. Василь Великий багатіїв вбачав як розпорядників, покликаних керувати своїм надбанням. Деякі діячі церкви, в подальшому розвинули цю тезу і стверджували, що всі земні багатства належать не людям, а Богові.
Юліан Померій, єпископ з Північної Африки (VI ст.)	Говорив, що багатія можна виправдати лише тоді, коли він використовує з благодійною метою все своє майно, за виключенням необхідного для задоволення найпростіших матеріальних потреб його домашніх[2].
Августин Аврелій (354-430)	Казав, що потреба бідняків – зворотній бік розкоші багатіїв
Амвросій (бл. 340-397)	У своїх проповідях наполягав : «Образити бідняка нітрохи не краще, ніж скоїти вбивство» [7].
Римська імперія IV ст. імператор Костянтин (306-337)	Дозволив церкві приймати від приватних осіб майно за заповітом і цим стимулював благодійну діяльність

325 р., Нікейський собор, сімидесяте розпорядження	Велів створювати у всіх великих містах будинки піклування для хворих і старих людей, що стало наслідком заснування безлічі благодійних закладів
М. Молл	«для мислителів цього часу характерне часте вживання слів <i>communicare, communicatio, communis, communicandus</i> , покликаних висловити ідею про необхідність ділитися багатством зі своїм ближнім[8].

У період раннього Середньовіччя в Західній Європі монастирі були типовими благодійними установами, які володіли землями та іншим майном, збирали орендні платежі, а отримані гроші використовували для надання допомоги бідним, роздаючи милостиню та надаючи притулок мандрівникам і хворим. Окрім цього, в них існували організаційні структури, які підпорядковувалися церковному статуту і дозволяли втілювати в життя благочестиві задуми багатого жертвоподателя чи групи благодійників.

До середини XII ст. були сформовані ще більш міцніші передумови для розквіту філантропії. На характер уявлень щодо людинолюбних обов'язків християнина вплинули такі чинники, як: піднесення міської культури та зміцнення грошового обігу.

Богослови XII ст., досліджуючи вчення ранніх отців церкви, не втомлювалися стверджувати про те, що багатство несе потенційні загрози, і багатії зобов'язані дбати про бідних. Так сформувалася теорія природної спільності майна, в результаті якої виникло уявлення про те, що власники багатства є лише його розпорядниками і вони мають долучити до власного благополуччя інших.

Слід вказати на те, що значно глибші зміни по відношенню до багатства та бідності спричинила за собою проповідницька діяльність святого Франциска Асизького (1182-1226), святого Домініка (1170-1221) та деяких інших ченців злиденних орденів, які були створені саме цими святими. Злиденні ченці, які жили серед бідняків і проповідували на багатолюдних ринкових площах, говорили про наявність соціальної нерівності та страждання

знедолених. Як вчили ці ченці, бідолашна людина має внутрішню гідність, тому не можна вбачати в ній лише засіб, за допомогою якого багатій, який подає милостиню, рятує власну душу.

Економічне піднесення XII ст. породило новітні та більш різноманітні типи богоугодних закладів. У Західній Європі інтелектуальне життя переживало часи піднесення, що призвело до створення нових шкіл та університетів, а це також спиралося на пожертвування.

Разом із зміцненням влади та під впливом монархів створювалися королівські благодійні установи, виникнення яких було одним із значних кроків на шляху до встановлення більш жорсткого державного контролю та регулювання благодійництва. Основними характерними подіями тих часів були такі, як наказ французького короля Філіпа II Августа приблизно у 1190 році збудувати будинок для роздачі королівської милостині та заснування Людовіком IX низки богоугодних закладів, у тому числі Притулку трьохсот, де лікували сліпих і Будинку сестер милосердя. Що характерно, Людовик IX намагався поставити діяльність таких закладів під контроль держави, надавши доручення посадовим особам, які здійснювали керівництво процесом роздачі королівської милостині, наглядати і за діяльністю королівських притулків.

У XII-XIII ст. почали з'являтися і нові колективні форми благодійної діяльності. Братства мирян, ремісничі та торгівельні гільдії, які отримали натхнення проповідями жебракуючих монахів, почали допомагати найслабкішим своїм членам. Вони збирали кошти для оплати поховання та поховальних служб, підтримували вдов і сиріт. І однією з таких благодійних організацій було португальське «Братство добрих людей Бежі», засноване наказом короля у 1297 році. Інші релігійні братства надавали допомогу лікарням і роздавали пожертвування. У приходах виникла нова форма організацій, так званих столів для бідноти, які ставили за мету регулярну роздачу речей або грошей. Слід обумовити, що в XIV ст. грошова форма милостині все частіше витісняла натуральну. Такими благодійними

організаціями переважно керували миряни, які працювали на суспільне благо під контролем церковних ієрархів.

А в країнах Північної Європи та деяких інших територіях, ці установи були підлеглими місцевій владі, яка не лише повністю забезпечувала відрахування на їх користь з місцевої скарбниці, але й встановлювала для них писаний порядок ведення витратних книг, перевіряла записи, які до них вносилися та розслідувала виявлені випадки зловживань. Траплялося таке, що місцеві органи влади брали благодійну справу у свої руки, створюючи місцеві фонди допомоги бідним. Ці фонди багато в чому були праобразами сучасних місцевих благодійних установ.

Автори дослідження «Благодійні установи в європейських країнах: історичний контекст» Дж. А. Сміт і К. Боргман виокремили декілька моделей благодійної діяльності, які є характерними для європейських країн. На їх думку, в Великобританії сформувалася така модель благодійництва, яка суттєво відрізнялася від континентальної. Всі цілі благодійної діяльності були детально викладені в статуті про благодійне користування та документах, які склалися в подальшому. Створення спеціалізованих трастів і установ не вимагало офіційного дозволу органів влади та реєструвалися доволі просто; законодавчий процес здійснення благодійної діяльності знайшов своє найбільш повне відображення в Акті про благодійний траст 1853 року і в створенні Комісії з благодійництва. Все це було розраховано на те, щоб втілити в життя наміри благодійників і запобігати зловживанням. Систематично прикладалися неабиякі зусилля щоб спростити процедури в Канцлерському суді і дозволити трастам заново визначати свої цілі по мірі того, як змінюються потреби всього суспільства. Як наслідок, сформувалася справжня культура філантропії: зручні закони, сталі традиції пожертвування, стабільний порядок управління, гнучкі організаційні форми, ефективна система контролю та звітності.

Все це сприяло забезпеченню широкого поля діяльності для організацій, якими управляли приватні особи і слугували суспільному благу [2]. Проте, в

той же час у Франції і деяких інших країнах з переважаючим населенням католиків і потужною владою монархів сформувалося своє розуміння ролі держави. Так, згідно Сміта та Боргмана, «етатична централізація і наскрізний контроль зверху у Франції проявляються дуже рано. Так, і Людовик XIV, і Людовик XV зменшують привілеї старих благодійних установ і забороняють створювати нові. Вони вважали, що ці установи економічно неефективні, а їх звільнення від сплати податків спричиняє збиток королівській казні.

Т. Б. Смітом – автором праці «Благодійність і допомога бідним у Європі: сучасний період» проаналізовано основні риси, притаманні благодійності XIX ст. Він вбачав те, що благодійність насамперед формувала важливий компонент самооцінки всіх місцевих еліт. Одночасно, благодійність зміцнювала лояльність населення до еліти і центральна влада не повинна була з ними суперничати за симпатії бідноти. Той, хто подавав любив нагадувати прохачу про себе. Існування благодійності в деякій мірі виправдовувало соціальну нерівність. У Західній Франції традиційне піклування еліти над селянами збереглося до середини XIX ст. В деяких районах західної Франції замки так і залишилися головним джерелом допомоги бідним аж до кінця 1880 років[9].

1.2 Благодійна допомога, як об'єкт бухгалтерського і податкового обліку

Відповідно до пункту 3 частини першої статті 1 Закону України «Про благодійну діяльність та благодійні організації», благодійна діяльність трактується як: «добровільна особиста та/або майнова допомога для досягнення визначених цим Законом цілей, що не передбачає одержання благодійником прибутку, а також сплати будь-якої винагороди або компенсації благодійнику від імені або за дорученням бенефіціара[10].

Якщо звернутися до рішення Конституційного Суду, то звертає увагу його зауваження з приводу того, що системний аналіз цих законів дає підстави зробити висновок про те, що благодійництво і благодійна допомога мають

спільну мету – надання благодійної допомоги [11]. Там же зазначено, що різні форми благодійництва та благодійної діяльності, а саме: благодійні внески та пожертви, характеризуються такими визначальними правовими ознаками, як: безкорисливість, що вказує про надання цієї допомоги на благо інших без факту отримання будь-якої зустрічної вигоди; добровільність – ця діяльність відбувається за власним волевиявленням та спонуканнями, які мають морально-етичне підґрунтя і при цьому не відбувається втручання з боку будь-яких інших осіб та суб'єктів владних повноважень; цільова спрямованість вказує на наявність конкретної мети і надання допомоги тим, хто має в ній потребу, у межах тих напрямів і порядку, які визначені Законом[10].

Слід зазначити, що благодійна допомога не пов'язана конкретно з виробництвом та реалізацією продукції безпосередньо господарюючого суб'єкта-благодійника, тому на підставі П(с)БО 16, вона відноситься до інших витрат підприємства[12].

Згідно з [13], на рахунку 94 «Інші операційні витрати» господарюючі суб'єкти ведуть облік витрат операційної діяльності, окрім витрат, які знаходять своє відображення на таких рахунках, як: 90, 91, 92 та 93. За дебетом цього рахунку віддзеркалюється сума визнаних витрат, а за кредитом – її списання на фінансовий результат. В свою чергу, на 949 субрахунку можна знайти узагальнену інформацію щодо таких витрат операційної діяльності, які не знайшли свого відображення на інших субрахунках, відкритих до 94 рахунку, а саме: витрати житлово-комунальних і обслуговуючих господарюючих суб'єктів, дитячих дошкільних закладів, різноманітних санаторіїв, баз відпочинку, пансіонатів, а також виплати за невідпрацьований час, які не підлягають обумовленому накопиченню[13].

Згідно з [14], витрати, пов'язані із здійсненням благодійництва, повинні затверджуватися у фінансових планах органами, до сфери управління яких входять державні комерційні підприємства, в зв'язку з тим, що відповідно до пункту 2 статті 75 Господарського кодексу України, основним плановим документами таких підприємств є фінансовий план, щодо якого підприємство

отримує доходи і здійснює витрати, а також визначає обсяг і напрямки використання коштів для виконання власних функцій протягом року згідно установчих документів.

Щодо питання бухгалтерського обліку благодійної допомоги, то воно висвітлювалося в наукових працях вчених. Зокрема, актуальні проблеми цільового фінансування та благодійної допомоги в некомерційних організаціях були висвітлені в працях Л. Єгорова[15], Я. Ведмедєвої[16]; порядок бухгалтерського обліку благодійної допомоги розглядали Є. Лазукова та Є. Мельнікова[17]; сутність бухгалтерського обліку благодійної допомоги в контексті соціальної звітності досліджувала А. Петрова[18]; проблеми антикризового обліку благодійної допомоги в умовах пандемії розглядали Н. Гавриленко і Л. Дорошенко[19]. Однак переважна більшість досліджень зосереджена на особливостях обліку благодійної допомоги в бюджетних установах.

В дисертаційному дослідженні Сівак О. було здійснено удосконалення методичних підходів щодо облікового відображення витрат, пов'язаних із наданням благодійної допомоги на підставі авторського класифікаційного підходу до поділу всіх операцій, пов'язаних із наданням благодійної допомоги, як:

- за джерелами забезпечення, що передбачає розмежування витрат, які включаються до інших операційних витрат і відносяться на аналітичний рахунок 949.1 як витрати на надання благодійної допомоги та витрат, які сплачуються за рахунок коштів резерву, сформованого з прибутку господарюючого суб'єкта;
- і такі, які відображаються на рахунку 479, як забезпечення майбутніх заходів і надання благодійної допомоги. Це дозволило виокремити ту частину операцій із надання благодійної допомоги, яку господарюючий суб'єкт здійснює за рахунок чистого прибутку.

Класифікація благодійної допомоги, запропонована Сівак О. передбачає такі напрямки, які відображені на рисунку 1.

Рисунок 1. Класифікація благодійної допомоги, запропонована Сівак О. [20].

Н. В. Гавриленко і Л. Ю. Дорошенко в своєму дослідженні відмітили, що... «існують деякі проблеми в тому випадку, якщо допомога надається товарами, які спочатку були первісно придбані для використання у власній господарській діяльності[19]. З нормативної бази виходить, що суму «компенсуючих» податкових зобов'язань за основними засобами потрібно включати у первісну вартість основних засобів». Але автори з таким підходом

не погоджуються, адже П(с)БО 7 допускає маніпуляції з вартістю ОЗ в чітко обумовлених випадках, а саме: при переоцінках, поліпшеннях, зменшенні або відновленні корисності, частковій ліквідації. В усіх інших випадках чіпати вартість стандарт не дозволяє. Саме тому науковці пропонують у всіх перелічених випадках «компенсаційні зобов'язання» донараховувати, як і раніше: через збільшення витрат – Дт949 Кт641/ПДВ[19; 24-36].

Саме такі правила обліку ПДВ призводять до того, що в обумовленому Випадку сума ПДВ збільшує розмір благодійного внеску для цілей обліку податку на прибуток. Це вказує на те, що сума ПДВ у складі благодійної допомоги буде враховуватись тоді, коли господарюючий суб'єкт вирішуватиме чи слід перевищити величину пожертвування понад встановлену межу у 4%, чи не слід.

Отже, можемо зробити логічний висновок: великим за розміром і добровільним платникам в обліку доцільніше виходити з того, що благодійні ТМЦ, які були первісно придбані для їх використання у господарській діяльності і напрям їх використання змінився лише після того, як підприємство вирішило зайнятися благодійністю.

Надання благодійної допомоги є особливо актуальним в умовах воєнного стану. Так, якщо підприємство не застосовує податкових різниць, то понесені бухгалтерські витрати зменшать оподатковуваний прибуток за бухгалтерськими правилами. Платники податку на прибуток, які застосовують коригування відповідно до підпункту 140.5.9 Податкового Кодексу, повинні збільшити фінансовий результат до оподаткування на суму грошових коштів або вартості товарів, виконаних робіт, наданих послуг, які були безоплатно перераховані або передані упродовж звітного податкового року неприбутковим організаціям у розмірі більше 4 відсотків оподаткованого прибутку попереднього звітного року[21].

Слід зауважити, що відповідно до нового пункту 69.6 десятого підрозділу 20 розділу, який з'явився у Податковому Кодексі завдяки Закону № 2118, підприємства не застосовують коригування з підпункту 140.5.9

Податкового кодексу[22]. Зазначена норма закону дозволяє враховувати у складі витрат у повному обсязі грошові кошти і майно, яке підприємство в якості благодійної допомоги передає Збройним силам України, Національній гвардії України, Службі безпеки України, Службі зовнішньої розвідки України, Міністерству внутрішніх справ України, Державній прикордонній службі та іншим військовим спеціальним утворенням відповідно до законів України, які утримуються за рахунок держбюджетних коштів і задля забезпечення потреб оборони держави у зв'язку з воєнною агресією Російської Федерації проти України.

Так, під дію вищезгаданої норми підпадає вартість:

- спеціальних засобів індивідуального захисту, а саме: касок, бронежилетів, виготовлених за військовими стандартами;
- технічних засобів спостереження;
- продуктів харчування;
- медичних лікарських засобів і виробів;
- засобів особистої гігієни;
- предметів речового забезпечення.

Окрім цього також дозволено вартість інших товарів, робіт і послуг включати до витрат господарюючого суб'єкта у повному обсязі, якщо ці товари передбачені в переліку КМУ. Слід зауважити, що на сьогодні діє лише Перелік, який був затверджений постановою КМУ від 26.10.2016 р. № 758[23].

Звернемо увагу на те, що цей перелік було затверджено з метою проведення антитерористичної операції. Тож, слід очікувати, що він буде оновлений, або ухвалено новий, саме такий, що стосується військової агресії Російської Федерації проти України.

Таким чином, якщо господарюючий суб'єкт надає пожертви будь-яким іншим особам, які не є платниками податку на прибуток, а саме – платникам єдиного податку та податку на прибуток, який оподатковується за нульовою ставкою, то такий суб'єкт повинен фінансовий результат до оподаткування збільшити на всю суму благодійної допомоги.

Висновки до першого розділу

Витоки благодійної діяльності уходять у глибину століть. У античності одночасно із формування перших практик філантропічної діяльності закладалися базиси її концептуальної інтерпретації. Так, одним з суттєвих питань, до розгляду якого в ті часи звертається Арістотель – це акт дарування, під яким Арістотель розуміє прояв чесності та відзначає його практичне значення як – «в ім'я необхідної справи.

В свою чергу, стоїки розглядають взаємність – як один з основних принципів дарування, оскільки дарування сприяє налагодженню дружніх стосунків та цим сприяє покращенню та зміцненню суспільних відносин.

Незважаючи на свою давню історію, форму загальносвітового руху благодійна діяльність отримала лише в двадцять першому столітті.

Економічне піднесення XII ст. породило новітні та більш різноманітні типи богоугодних закладів. У Західній Європі інтелектуальне життя переживало часи піднесення, що призвело до створення нових шкіл та університетів, а це також спиралося на пожертвування.

Надання благодійної допомоги є особливо актуальним в умовах воєнного стану. Так, якщо підприємство не застосовує податкових різниць, то понесені бухгалтерські витрати зменшать оподатковуваний прибуток за бухгалтерськими правилами.

З нормативної бази виходить, що суму «компенсуючих» податкових зобов'язань за основними засобами потрібно включати у первісну вартість основних засобів». Але автори з таким підходом не погоджуються, адже П(с)БО 7 допускає маніпуляції з вартістю ОЗ в чітко обумовлених випадках, а саме: при переоцінках, поліпшеннях, зменшенні або відновленні корисності, частковій ліквідації. В усіх інших випадках чіпати вартість стандарт не дозволяє. Саме тому науковці пропонують у всіх перелічених випадках «компенсаційні зобов'язання» донараховувати, як і раніше: через збільшення витрат – Дт949 Кт641/ПДВ

РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ТОВ «КОМПАНІЯ КРОНА»

2.1 Організаційно-економічна характеристика ТОВ «Компанія Крона»

Господарюючий суб'єкт ТОВ «Компанія Крона» був зареєстрований 22.05.2003 року за наступною адресою, яка є юридичною: 55104, Миколаївська область, Кривоозерський район, селище міського типу Криве Озеро, провулок Будівельників, будинок 5. Керівником даного підприємства є Крисюк Володимир Анатолійович. Розмір статутного капіталу становить 3 881 100, 0 грн.

Засновником ТОВ «Компанія Крона» є Скрипніченко Михайло Сергійович. Доля засновника у статутному капіталі ТОВ «Компанія Крона» є 100%. Щодо типу бенефіціарного володіння, то він є прямим, вирішальним. Станом на 04.05.2022 р статус досліджуваного господарюючого суб'єкта – не перебуває в процесі припинення.

Повне найменування господарюючого суб'єкта: Товариство з обмеженою відповідальністю Компанія Крона; скорочена назва – ТОВ «Компанія Крона».

Підприємство має код в ЄДРПОУ – 32093803. Компанія функціонує майже 19 років. За організаційно-правовою формою ТОВ «Компанія Крона» є товариством з обмеженою відповідальністю, має недержавну форму власності.

Основним видом господарської діяльності ТОВ «Компанія Крона» є 11.07 «Виробництво безалкогольних напоїв, виробництво мінеральних вод та інших вод, розлитих у пляшки.

Також Компанія має право займатися іншими видами діяльності, а саме:

08.99 Добування інших корисних копалин та розроблення кар'єрів,

09.90 Надання допоміжних послуг у сфері добування інших корисних копалин та розроблення кар'єрів;

46.34 Оптова торгівля напоями.

У ТОВ «Компанія Крона» зареєстрована одна торгівельна марка, нуль одиниць автотранспорту та в користуванні має чотири ліцензії.

За даними, які наведені в податкових реєстрах України, ТОВ «Компанія Крона» перебуває на податковому обліку в органах доходів та зборів. Також зафіксовано, що за даними реєстру «Дізнайся більше про свого бізнес-партнера» станом на 28.04.2022 компанія має податковий борг. Щодо свідоцтва ПДВ в реєстрі платників ПДВ, то воно є дійсним. Ми також виявили, що реєстрація компанії в Реєстрі неприбуткових установ відсутня.

ТОВ «Компанія Крона» має індивідуальний податковий номер: 320938014227 і дата його реєстрації – 01.07.2016р. Щодо перебування на сплаті ПДВ, то ТОВ «Компанія Крона» за весь період діяльності анулювала один раз реєстрацію платника ПДВ за власною ініціативою і причиною анулювання було отримання обсягів продажу товарів менше, аніж передбачено у Податковому Кодексі. Датована ануляція свідоцтва була 29.11.2011 р.

ТОВ «Компанія Крона» 28.05.2003 р. взята на облік до Реєстру платників єдиного внеску.

Як контрагент ТОВ «Компанія Крона» не згадується в жодному судовому документі, що позитивно її характеризує. А при перевірці компанії у списках санкцій було з'ясовано відсутність інформації щодо пов'язаних осіб.

Основні ключові показники фінансового стану ТОВ «Компанія Крона» за даними фінансової звітності наведені в таблиці 2.1.

Таблиця 2.1

Основні ключові показники фінансового стану ТОВ «Компанія Крона»

Показник	Сума, грн
Дохід	4388300
Чистий прибуток	249900
Активи	10827300
Зобов'язання	2966500

Також підприємство у власності має дві земельні ділянки, характеристика яких наведена в таблиці 2.2.

Таблиця 2.2

Земельні ділянки у власності ТОВ «Компанія крона»

Класифікаційна ознака	Ділянка 1	Ділянка 2
Категорія	Землі промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення	Землі промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення
Призначення	11.01 Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємствами, що пов'язані з користуванням надрами	11.01 Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємствами, що пов'язані з користуванням надрами
Площа, га	0,2620	0,1565
Власність	Приватна власність	Приватна власність
Код	4823955100:05:012:0023	4823955100:05:013:0002

Розглянемо стійкість фінансового стану ТОВ «Компанія Крона», використовуючи горизонтальний і вертикальний аналіз. Результати проведеного горизонтального аналізу узагальнимо в таблиці 2.3.

Таблиця 2.3

Горизонтальний аналіз пасивів балансу ТОВ «Компанія Крона за 2019-21 рр., тис. грн.

Назва статей балансу	Рік			Відхилення 2021/2019		Відхилення 2021/2020	
	2019	2020	2021	+/-	%	+/-	%
Власний капітал, у тому числі:							
Статутний капітал	3 881,1	3 881,1	3 881,1	-	-	-	-
Інший додатковий капітал	2852,9	2854,9	2854,9	+2,0	+0,07	-	-

Нерозподілений прибуток	(2054)	(2053)	915	1	0,004	+2968	1,4
Всього власний капітал	4680	4683	7651	+2971	+63,48	+2968	+63,5
Поточні зобов'язання, у тому числі:							
Кредиторська заборгованість за товари	132	191	276	+144	+109	+85	+44,5
Поточні зобов'язання за розрахунками	145	171	130	-15	-18	-23,9	-41
Інші поточні зобов'язання	15	130	39	+24	+160	-191	-70
Усього поточні зобов'язання	292	492	445	+153	+68	-9,5	-47
Баланс	4972	5175	8096	+3124	+62,8	+2921	+56,4

Проведений нами горизонтальний аналіз дозволив з'ясувати, що в 2021 році суттєво збільшилися джерела капіталу в порівнянні з 2019 і 2020 рр., що становить більше 63%. Як показує аналіз, на зміну власного капіталу здійснило вплив збільшення статті «Нерозподілений прибуток». На ТОВ «Компанія Крона» взагалі відсутні і довгострокові зобов'язання, і доходи майбутніх періодів.

Щодо структури поточних зобов'язань ТОВ «Компанія Крона», то вони складаються з кредиторської заборгованості, поточних зобов'язань по розрахунках та інших поточних зобов'язань. Щодо короткострокових банківських кредитів – вони у досліджуваного господарюючого суб'єкта взагалі відсутні.

Також, як бачимо з таблиці 2.3, ТОВ «Компанія Крона» кредиторську заборгованість за товари в 2021 в порівнянні з 2020 роком році збільшило на

109 %, але щодо інших видів поточної заборгованості, то ми спостерігаємо тенденцію до зниження. Щодо інших видів поточних зобов'язань, то, як показує нам горизонтальний аналіз – вони в 2021 році зменшилися в порівнянні з попередніми роками, а саме: поточні зобов'язання за розрахунками – на 41%, інші поточні зобов'язання – на 70%.

Наступним кроком – проведемо вертикальний аналіз балансу ТОВ «Компанія Крона» і отримані результати наведемо в таблиці 2.4.

Таблиця 2.4

Вертикальний аналіз активів балансу ТОВ «Компанія Крона за 2019-21 рр., тис. грн.

Назва статей балансу	Рік						Відхилення 2021/2019		Відхилення 2021/2020	
	2019		2020		2021		+/-	%	+/-	%
	Σ тис. грн	Питома вага	Σ тис. грн	Питома вага	Σ тис. грн	Питома вага				
I. Необоротні активи	4694	94,4	4898	94,6	7765	95,9	+3071	+1,5	+2867	+1,3
II. Оборотні активи, у т. ч	278	5,1	277	5,1	331	4,1	+53	-1	+54	-1
-запаси	152	3	98	1,89	120	1,48	-32	-1,52	+22	-0,41
-векселі отримані	-	-	-	-	-	-	x	x	x	x
-дебіторська заборгованість за розрахунками	3	0,06	3	0,06	10	0,123	+7	+0,063	+7	+0,063
-дебіторська заборгованість за товари	106	2,13	95	1,83	39	0,48	-67	-1,65	-56	-1,35

-інша дебіторська заборгованість	2	0,005	31	0,6	5	0,061	+3	+0,056	-26	-0,539
-грошові кошти та їх еквіваленти	15	0,3	50	0,97	157	1,94	+142	+1,64	+107	+1
-інші оборотні активи	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
III. Витрати майбутніх періодів	-	-	-	-	1	0,012	+1	+0,012	+1	+0,012
4. Необоротні активи та групи вибуття	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Баланс	4972	100	5175	100	8096	100	+3124	x	+2921	x

Проведений нами вертикальний аналіз дозволив виявити, що наприкінці 2021 року майно ТОВ «Компанія Крона» збільшилось як в абсолютному, так і відносному значеннях. Це явно свідчить про хоч незначне (1,3-1,5%), але все ж таки розширення фінансової діяльності і в цілому є позитивною характеристикою в діяльності ТОВ «Компанія Крона».

Завдяки проведеного вертикального аналізу ми з'ясували, що в структурі необоротних активів ТОВ «Компанія Крона» спостерігається лише наявність основних засобів. Щодо складових оборотних активів досліджуваного підприємства, то з таблиці 2.4 видно, що найбільшу частку займають запаси (1,48-3%), проте в абсолютній вартості запаси з роками збільшуються, а в питомій вазі спостерігається зворотна тенденція – частка запасів зменшилася з 3% у 2019 році до 1,48% у 2021 році.

Протягом 2019-2021 рр. дещо збільшується частка в структурі активів ТОВ «Компанія Крона» грошових коштів. Структура активів досліджуваного підприємства з доволі високою часткою заборгованості та малою питомою

вагою грошових коштів явно вказує на наявні проблеми, які можна пов'язати з певними кризовими явищами, зумовленими пандемією ковіда.

2.2 Аналіз фінансового стану ТОВ «Компанія Крона»

Для висвітлення результатів аналізу фінансового стану ТОВ «Компанія Крона», нами були використані дані фінансової звітності даного підприємства за 2019-2021 рр.. Нами були проведені розрахунки експрес-аналізу фінансового стану ТОВ «Компанія Крона» за 2019-2021 рр. та отримані результати представлені в таблиці 2.5.

Таблиця 2.5

Результати попереднього аналізу фінансового стану ТОВ «Компанія Крона»
за 2019-2021 рр.

Показники	2019	2020	2021	Тенденції можливих змін
1.Неплатежі, тис. грн.	403	423	620	Через військовий стан та значний рівень інфляції, матиме тенденцію до зростання на 5-10%
2. Коефіцієнт незалежності	0,965	0,955	0,943	ТОВ «Компанія Крона» залишається незалежною
3. Коефіцієнт фінансової стійкості	0,978	0,976	0,957	ТОВ «Компанія Крона» залишається фінансово-стійкою
4. Коефіцієнт ділової активності	0,946	0,883	0,669	ТОВ «Компанія Крона» значно зменшила ділову активність через складну політичну та соціальну ситуацію в країні
5. Коефіцієнт ефективності використання фінансових ресурсів	0,032	0,033	0,036	Цей показник збільшився на 0,001-0,004 пункти
6. Коефіцієнт ефективності	0,033	0,035	0,038	ТОВ «Компанія Крона» ефективно використовує власні кошти

використання власних коштів				
7. Загальний коефіцієнт покриття по балансу	27,98	26,12	16,675	Зменшиться в зв'язку з тим, що у ТОВ «Компанія Крона» в досліджуваній період з'являється довгострокова дебіторська заборгованість
8. Коефіцієнт участі власних і довгострокових позикових коштів в запасах і витратах	0,974	0,972	0,95	Взагалі коефіцієнт зменшився на 0,024 пункти

Таким чином, проведений нами експрес-аналіз фінансового стану ТОВ «Компанія Крона» показав, що за 2019-2021 рр. поточні зобов'язання компанії мають тенденцію до зростання, а саме - на 217 тис. грн.

Щодо визначених значень коефіцієнтів: незалежності, фінансової стійкості та ділової активності, то всі вони мають такий результат, який перевищує нормативне значення 0,5 та всі практично дорівнюють одиниці, оскільки є більшими за 0,95. Це, безперечно, є дуже хорошим свідченням, оскільки підтверджує повну самостійність, незалежність і стійкість ТОВ «Компанія Крона», його платоспроможність і динамічне функціонування.

ТОВ «Компанія Крона» є рентабельним і беззбитковим, оскільки власного капіталу компанії повністю вистачає на покриття поточних витрат та дозволяє уникнути від довгострокових зобов'язань.

Наступним кроком в проведенні аналізу фінансових показників ТОВ «Компанія Крона» є дослідження фінансових показників, що характеризують його діяльності більш детально. Результати проведеного аналізу узагальнимо в таблицях 2.6-2.9.

Показники ліквідності ТОВ «Компанія Крона» за 2019-2021 рр.

Показники	2019	2020	2021
Коефіцієнт покриття	26,88	25,02	15,58
Коефіцієнт швидкої ліквідності	14,38	11,67	7,28
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	13,32	11,06	6,97
Чистий оборотний капітал, тис. грн	7145	7083	7099

Як видно з таблиці 2.6, коефіцієнт покриття, він же коефіцієнт поточної ліквідності вказує на явну достатність ресурсів ТОВ «Компанія Крона», які можуть бути спрямовані компанією на оплату її поточних зобов'язань. Як бачимо, коефіцієнт покриття компанії суттєво перевищує норму 2, отже можна стверджувати, що структура балансу ТОВ «Компанія Крона» є задовільною, компанія платоспроможна, а це означає, що їй цілком вистачає власних ресурсів для погашення поточних зобов'язань. Також, на одну гривню короткострокових зобов'язань у 2021 році припадає 15,58 грн. активів.

У 2019-2020 рр. коефіцієнт швидкої ліквідності зменшився на 2,71 пункт та на 4,39 пункти у 2020-2021 рр., тобто у ТОВ «Компанія Крона» залишаються найбільш ліквідні оборотні активи такі як: грошові кошти та кредиторська заборгованість.

Значення показника абсолютної ліквідності досліджуваної компанії у 2019-2020 рр. зменшилося на 2,26 і на 4,09 пункти, що вказує про наявність великої довгострокової заборгованості, яка сформувалася в період функціонування компанії в обумовлений період.

Обчислені значення показника чистого оборотного капіталу свідчить про спроможність ТОВ «Компанія Крона» сплачувати свої поточні зобов'язання та в подальшому розширювати свою господарську діяльність.

В таблиці 2. 7 узагальнено показники фінансової стійкості ТОВ «Компанія Крона» за 2019-2021 рр.

Аналіз платоспроможності ТОВ «Компанія Крона»

Показники	2019	2020	2021
Коефіцієнт платоспроможності	0,965	0,955	0,943
Коефіцієнт фінансування	0,057	0,068	0,082
Коефіцієнт забезпечення власними оборотними засобами	0,974	0,972	0,95
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,921	0,901	0,889

Як бачимо з таблиці 2.7, фінансова автономія досліджуваної компанії від зовнішніх джерел є доволі високою у 2019-2021 рр; всі отримані розрахункові показники за цей період є значно більшими за нормативне значення (норматив $>0,5$), що свідчить про те, що ТОВ «Компанія Крона» є майже стовідсотково фінансово автономним та абсолютно незалежним від зовнішнього фінансування у досліджуваний період. Проте за 2019-2021 рр. цей показник в цілому зменшився на 0,022 пункти.

Коефіцієнт фінансування ТОВ «Компанія Крона» в обумовлений період вказує на тенденцію постійного незначного збільшення, а саме: на 0,011 пунктів у 2019-2021 рр і на 0,014 пунктів у 2020-2021 рр.. Це означає, що надходження позичкового капіталу хоча і були, але незначними, а частка власного капіталу залишається незмінною.

Як і значення попередніх розрахованих показників, коефіцієнт забезпечення власними оборотними коштами характерний високим рівнем та має тенденцію до незначного коливання: у 2019-2020 рр – зменшення на 0,002 пункти і точно таке зменшення – на 0,002 пункти у 2020-2021 рр. Як висновок, ТОВ «Компанія Крона» у повній мірі забезпечило себе власними оборотними коштами.

Показник маневреності власного капіталу за 2019-2020 рр. зменшився на 0,032 пункти, тобто відбулося зменшення частки власного капіталу, яка

використовується компанією для фінансування поточної діяльності, а саме – вкладення в оборотні ресурси.

Розраховані показники ділової активності ТОВ «Компанія Крона» представлені в таблиці 2.8.

Таблиця 2.8

Показники ділової активності ТОВ «Компанія Крона» за 2019-2021 рр.

Показники	2019	2020	2021
Коефіцієнт оборотності активів	0,926	0,863	0,649
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	24,67	25,43	14,21
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	41,32	31,06	35,01
Строк погашення дебіторської заборгованості, днів	16,02	21,46	9
Строк погашення кредиторської заборгованості, днів	13,02	12,62	22,67
Коефіцієнт оборотності матеріальних запасів	1,43	1,46	1,05
Коефіцієнт оборотності основних засобів	11,81	7,64	5,04
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	0,88	0,82	0,602

Як свідчать дані таблиці 2.8, коефіцієнт оборотності активів ТОВ «Компанія Крона» має тенденцію до зменшення, що в цілому становить 0,277 пункти. Такий результат є сприятливою умовою для переведення активів компанії у ліквідні засоби.

За період 2019-2021 рр. показник коефіцієнта оборотності дебіторської заборгованості дещо знизився, що становить 6,3 пункти, а це є негативною

тенденцією і вказує на те, що ТОВ «Компанія Крона» не дуже швидко отримує борги від своїх боржників.

За період 2019-2021 рр. коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості має тенденцію до поступового зниження, однак значення його залишається доволі високим. Тобто ТОВ «Компанія Крона» менше ніж за місяць сплачує усі рахунки своїм постачальникам-контрагентам.

За 2019-2020 рр. строк погашення дебіторської заборгованості значно є меншим ніж строк погашення кредиторської заборгованості, що означає встигнення компанією отримати оплату від дебіторів та сплатити всі свої кредиторські зобов'язання.

Щодо значення показника оборотності матеріальних запасів, то воно перевищує одиницю, що вказує на швидку реалізацію ТМЦ компанією. Однак значення показника за 2019-2021 рр. має негативну тенденцію зниження, що свідчить про падіння попиту на продукцію компанії.

Показник фондівддачі ТОВ «Компанія Крона» поступово зменшився на 6,77 пунктів, що вказує на використання застарілої техніки компанією.

Позитивним моментом в діяльності компанії є ефективне використання власного капіталу, що підтверджує значення коефіцієнту оборотності власного капіталу, яке зменшилося на 0,278 пункти за 2019-2021 роки.

В таблиці 2.9 узагальнено результати аналізу рентабельності ТОВ «Компанія Крона».

Таблиця 2.9

Показники рентабельності ТОВ «Компанія Крона» за 2019-2021 рр.

Показники	2019	2020	2021
Коефіцієнт рентабельності активів	0,021	0,022	0,025
Коефіцієнт рентабельності власного капіталу	0,022	0,024	0,027
Коефіцієнт рентабельності діяльності	0,023	0,027	0,043
Коефіцієнт рентабельності продукції	0,079	0,077	0,105

Як свідчать дані таблиці 2.9, прибуток ТОВ «Компанія Крона», отриманий на одиницю активів за 2019-2021 рр. збільшився на 0,004 пункти.

Прибуток, одержаний ТОВ «Компанія Крона» з кожної гривні власного капіталу у 2019-2021 рр. збільшився на 0,005 пунктів. Коефіцієнт рентабельності ТОВ «Компанія Крона» також збільшився, що свідчить про зростання ефективності здійснення господарської діяльності компанією. І це є позитивною тенденцією.

Коефіцієнт рентабельності продукції ТОВ «Компанія Крона» за 2019-2021 рр. зріс на 0,017 пунктів, а це означає, що компанія контролює витрати на виробництво і реалізацію продукції і при цьому отримує достатній розмір чистого прибутку. Також, зростання значення коефіцієнту рентабельності упродовж досліджуваного періоду свідчить про поліпшення результатів господарської діяльності ТОВ «Компанія Крона».

Висновки до другого розділу

В другому розділі кваліфікаційної роботи бакалавра нами було проведено аналіз фінансового стану ТОВ «Компанія Крона», в результаті якого зроблено наступні висновки:

основним видом діяльності компанії є виробництво безалкогольних напоїв, виробництво мінеральних вод та інших вод, розлитих у пляшки.

За даними, які ми одержали із податкових реєстрів України, було встановлено, що ТОВ «Компанія Крона» перебуває на податковому обліку в органах доходів і зборів, також зафіксовано, що по реєстру «Узнай більше про свого бізнес-партнера» станом на 07.05.2022 р. дане підприємство має податковий борг як до державного, так і місцевого бюджетів. Окрім цього, в реєстрі платників ПДВ свідоцтво платника ПДВ є чинним і відсутня реєстрація компанії в Реєстрі неприбуткових установ.

Щодо визначених значень коефіцієнтів: незалежності, фінансової стійкості та ділової активності, то всі вони мають такий результат, який

перевищує нормативне значення 0,5 та всі практично дорівнюють одиниці, оскільки є більшими за 0,95. Це, безперечно, є дуже хорошим свідченням, оскільки підтверджує повну самостійність, незалежність і стійкість ТОВ «Компанія Крона», його платоспроможність і динамічне функціонування.

ТОВ «Компанія Крона» є рентабельним і беззбитковим, оскільки власного капіталу компанії повністю вистачає на покриття поточних витрат та дозволяє уникнути від довгострокових зобов'язань.

За проведенням нами дослідженням фінансового стану ТОВ «Компанія Крона» за 2019-2021 рр., можна зробити наступний висновок:

- результати аналізу ліквідності компанії вказують на те, що баланс компанії є ліквідним;
- структура балансу також є задовільною;
- компанія платоспроможна і їй повністю вистачає власних ресурсів для погашення поточних зобов'язань.

Аналіз фінансової стійкості ТОВ «Компанія Крона» свідчить про те, що:

- підприємство стійке,
- працює стабільно;
- його витрати повністю та вчасно покриваються за рахунок отриманого прибутку;
- дебіторська заборгованість перекриває кредиторську.

Результати аналізу ділової активності показали, що ТОВ «Компанія Крона» є: платоспроможною і конкурентоспроможною, її зобов'язання виконуються в строк і у повному обсязі.

Результати аналізу рентабельності ТОВ «Компанія Крона» показали, що компанія є рентабельною за всіма балансовими статтями.

РОЗДІЛ III ОРГАНІЗАЦІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО І ПОДАТКОВОГО ОБЛІКУ БЛАГОДІЙНОЇ ДОПОМОГИ НА ТОВ «КОМПАНІЯ КРОНА»

В умовах сьогодення ТОВ «Компанія «Крона», як і більшість господарюючих суб'єктів як і чим може, так тим і допомагає українській армії. Допомога здійснюється і коштами, і товарами, і медикаментами.

ТОВ «Компанія «Крона» надає благодійну допомогу лише тим військовим формуванням, які є неприбутковими і внесені до Реєстру неприбуткових установ. У всіх документах, якими бухгалтер компанії оформлює надання благодійної допомоги, обов'язково зазначається мета її надання, яка сформулюється наступним чином: «...сприяння обороноздатності та мобілізаційній готовності країни, захисту населення у надзвичайних ситуаціях мирного і воєнного стану[10].

Щоб довести податковим органам цільову спрямованість витрат, пов'язаних з благодійництвом, компанія готує підтверджуючі документи, зокрема:

- виписки банку, які засвідчують факт переказу грошових коштів;
- акти приймання-передачі ОЗ, за типовою формою ОЗ-1, які підтверджують передання військовим формуванням основних засобів.

В тих випадках, коли ТОВ «Компанія «Крона» передавала запаси, її Бухгалтер оформляє накладну-вимогу на відпуск матеріалів за формою М-11.

Також компанія надає благодійну допомогу систематично, що не пов'язано з військовим станом, то в цьому випадку в підтвердження складено письмовий договір.

Нині, під час воєнного стану письмові договори не укладаються, тому достатніми є:

- лист-клопотання на певний визначений конкретно вид і кількість благодійної допомоги або ж лист-підтвердження від набувача-обдарованої організації про згоду прийняти безоплатно кошти чи товари;

- наказ керівника ТОВ «Компанія Крона» про надання благодійної допомоги.

Суму наданої благодійної допомоги, а також товарів чи інших необхідних пожертвувань ТОВ «Компанія Крона» включає до витрат відповідно до п. 6 НП(с)БО 16 «Витрати»[12]. В тому разі, якщо компанія передає грошові кошти чи оборотні активи, то в бухгалтерському обліку дебетується 949 субрахунок і допомога відноситься на інші витрати операційної діяльності.

В тому разі, якщо об'єктом благодійної допомоги є необоротні активи, то бухгалтер компанії використовує 977 субрахунок і відносить допомогу на інші витрати діяльності.

Так, перерахування військовій частині у якості благодійної пожертви грошових коштів ТОВ «Компанія Крона» та передача безкоштовно придбаних бронежилетів відображається в бухгалтерському обліку так, як наведено в таблиці 3.1.

Таблиця 3.1

Облік благодійних витрат ТОВ «Компанія Крона» на допомогу армії

Зміст господарської операції	Бухгалтерський облік		Сума, грн
	Дебет	Кредит	
1. Перераховано грошові кошти на спеціальний реєстраційний рахунок, відкритий Держказначейством військовому формуванню	949	311	100000
2. Придбано бронежилети для їх передачі військовому формуванню	281	631	220000
3. Перераховано кошти в оплату за бронежилети	631	311	220000
4. Передано бронежилети військовому формуванню	949	281	220000

Також ТОВ Компанія «Крона» надавала благодійну допомогу благодійному фонду, який є неприбутковою організацією в такому складі:

- грошовими коштами – 10000 грн;
- товарами загальною вартістю 7200 грн (з врахуванням 1200 грн. ПДВ).

При цьому, передані як благодійна допомога фонду товари, спочатку були придбані:

1) для їх використання у власній господарській діяльності ТОВ Компанія «Крона»;

2) безпосередньо на благодійні цілі. В зв'язку з цим вхідний ПДВ було бухгалтером віднесено на збільшення первісної вартості товарів. У бухгалтерському обліку ТОВ Компанія «Крона» вищезазначені операції показують так, як наведено в таблиці 3.2.

Таблиця 3.2

Бухгалтерський облік благодійної допомоги товарами, первісно придбаними ТОВ «Компанією Крона» для використання у власній господарській діяльності

Зміст господарської операції	Бухгалтерський облік		Сума, грн
	Дебет	Кредит	
1. Перераховано грошову благодійну допомогу	377	311	10000
2. Передано товари благодійному фонду	377	281	6000
3. Нараховано суму компенсуючих податкових зобов'язань з ПДВ, виходячи з загальної вартості придбання товарів	643/1	641/ПДВ	1200
	949	643/1	1200
4. Всю суму наданої благодійної допомоги списано до складу витрат	949	377	16000

А товари, придбані ТОВ «Компанія Крона» спеціально для благодійних цілей відображаються в бухгалтерському обліку компанії таким чином, як наведено в таблиці 3.3.

Отже, ТОВ «Компанія Крона», оскільки ТМЦ були первісно придбані нею для використання у власній господарській діяльності, всі суми податкових зобов'язань(надалі –ПЗ), які нараховувалися відповідно до п. 198.5 Податкового Кодексу, наприкінці звітного періоду за складеною зведеною податковою накладною, відносяться на збільшення первісної вартості цих

ТМЦ із складанням в бухгалтерському обліку запису: Дебет 20,22,28 Кредит643/1.

Таблиця 3.3

Бухгалтерський облік товарів, придбаних спеціально для благодійних цілей ТОВ «Компанією Крона»

Зміст господарської операції	Бухгалтерський облік		Сума, грн
	Дебет	Кредит	
1. Перераховано грошову благодійну допомогу	377	311	10000
2. Передано товари благодійному фонду	377	281	7200
3. Нараховано суму компенсуючих податкових зобов'язань з ПДВ, виходячи з загальної вартості придбання товарів	643/1	641/ПДВ	1200
4. Всю суму наданої благодійної допомоги списано до складу витрат	949	377	17200

До речі, щодо податкового обліку забігаємо трохи вперед і зазначимо, що такі правила податкового ПДВ-обліку призводять до не дуже приємних наслідків для компанії – в цьому випадку виникає така ситуація, коли сума ПДВ збільшує розмір благодійного пожертвування компанії для цілей податкового обліку податку на прибуток. До чого це може призвести? А це призводить до того, що сума ПДВ у складі благодійної допомоги враховуватиметься тоді, коли ТОВ «Компанія Крона» вирішить чи слід перевищувати 4% межу. Звідси впливає висновок: ТОВ «Компанії Крона», як малодохіднику-добровольцю в бухгалтерському обліку слід виходити з припущення, що благодійні ТМЦ первісно придбані для їх використання у власній господарській діяльності компанії і подальший їх напрям використання помінявся тільки після того, як компанія вирішила зайнятися благодійною діяльністю.

ТОВ «Компанія Крона» перебуває на загальній системі оподаткування і одночасно є платником ПДВ. Керівник компанії вирішив перерахувати

благодійну допомогу фонду «Повернись живим» у національній валюті. Тому актуальним є висвітлення особливостей оформлення цієї допомоги, відображення у бухгалтерському обліку компанії та з'ясування наслідків, які матиме сплата цієї допомоги з податку на прибуток.

Фонд «Повернись живим» - це громадське об'єднання, включене до Реєстру неприбуткових установ за рішенням ДФС від 19.04.2018 р. № 1826594600360. Отже, ТОВ «Компанія Крона» має право надати благодійну допомогу цьому фонду безпосередньо і без жодних заборон. В зв'язку з прийняттям такого рішення про перерахування благодійної допомоги, компанія оформила лист-клопотання від фонду «Повернись живим». На підставі листа було видано наказ керівника компанії щодо виплати допомоги і зазначено мету.

На суму виплаченої благодійної допомоги було збільшено інші операційні витрати, а нарахування допомоги відбулося на підставі бухгалтерської довідки з наявністю всіх обов'язкових реквізитів первинного документа. Сплата грошових коштів підтверджується випискою з особового банківського рахунку.

У бухгалтерському обліку компанії зроблено такі проведення:

Д-т 949 К-т 685 – нараховано суму благодійної допомоги;

Д-т 685 К-т 311 – перераховано благодійну допомогу.

Оскільки ТОВ «Компанія Крона» в податковому обліку податку на прибуток не застосовує податкових різниць, то суму благодійної допомоги воно включить до складу витрат а за підсумками 2022 року – до збільшення збитків.

Також у лютому 2022 року ТОВ «Компанія Крона» були закуплені і оплачені зі сплатою ПДВ медичні препарати і медичні вироби, які у березні були передані лікарні і благодійному фонду.

Для нашої компанії безоплатна передача товарів або їх дарування вважається постачанням, а такі операції несуть за собою для ТОВ «Компанія Крона» податковий наслідок з обкладення ПДВ . Базу оподаткування ПДВ

компанія визначає виходячи із ціни придбання нею медичних препаратів і медичних виробів (ЗІР, категорія 101.16).

На дату здійснення безоплатної передачі лікарні цих засобів, бухгалтер ТОВ «Компанія Крона» оформив дві податкових накладних:

- одну на фактичну ціну постачання, тобто за нульовою вартістю – для лікарні;
- другу на суму, донараховану до мінімальної бази оподаткування – для себе. В цьому випадку податкова накладна оформляється із зазначенням типу причини «15». У декларації з ПДВ ця податкова накладна буде відображена в рядку 1.1.

Надання благодійної допомоги ТОВ «Компанія Крона» оформляється різними документами, залежно від виду допомоги (таблиця 3.4).

Таблиця 3.4

Документальне оформлення благодійної допомоги на ТОВ «Компанія Крона»

Документ	Вид благодійної допомоги
Акт приймання-передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів (форма ОЗ-1)	Основні засоби
Накладна	ТМЦ
Виписка банку	Безготівкові кошти
Прибутковий касовий ордер (за формою КО-1)	Готівкові кошти
Акт виконаних робіт	Роботи, послуги

На даний момент ПКУ передбачає право на віднесення господарюючими суб'єктами благодійної допомоги в межах 4% оподаткованого прибутку попереднього звітного року на витрати. І таке право виникає за фактом перерахування благодійної допомоги.

Проте, слід зазначити, що ТОВ «Компанія Крона» допомогу учасникам бойових дій надає доволі часто безпосередньо, тобто підприємство саме

придбаває бронезилети, тепловізори, каски для військових, ліки, медичні вироби, продукти харчування та й організовує їх передання військовим частинам також власними силами або ж через волонтерів. Найчастіше допомога компанією здійснюється у вигляді сум грошових коштів, які перераховуються на особисті банківські рахунки чи карти волонтерів. Слід наголосити на тому, що вартість матеріальних цінностей та суми грошових коштів, які передаються в якості благодійної допомоги є доволі значними.

Відмітимо для податкового обліку ТОВ «Компанія Крона» декілька важливих моментів, які йому слід враховувати при придбанні цінностей та їх передачі на потреби української армії.

Перший важливий момент стосується ПДВ. Так, в нормативному акті передбачена можливість зменшити об'єкт оподаткування лише податком на прибуток, тобто мова йде виключно про витрати. Щодо ПДВ, право на податковий кредит з ПДВ при придбанні матеріальних цінностей для їх передачі учасникам бойових дій ТОВ «Компанія Крона» не має. Проте, податкові зобов'язання з ПДВ можуть не нараховуватися лише в тому випадку надання благодійної допомоги коли відбувається безоплатна передача товарів благодійним організаціям, утвореним і зареєстрованим згідно до закону.

Для того, щоб ТОВ «Компанія Крона» отримала пільгу у вигляді звільнення від ПДВ надання благодійної допомоги набувачам цієї допомоги, вона повинна обов'язково задокументувати її безоплатність. Отже, якщо права на податковий кредит при придбанні різних засобів, які призначені для благодійних цілей у ТОВ «Компанія Крона» немає, то безоплатна передача цих ТМЦ напряму набувачеві допомоги, а саме: підрозділам військових формувань, волонтерам, крім усього іншого тягне за собою обов'язок нарахування ПЗ з ПДВ виходячи з бази оподаткування, оскільки обумовлена операція по передачі, хоч і безкоштовній прирівнюється до постачання товарів. Тому ТОВ «Компанія Крона» слід здійснювати надання благодійної допомоги через благодійні організації з метою отримання податкової пільги з ПДВ.

Другий важливий момент стосується підтверджуючих документів. Хоча в окремих випадках при наданні допомоги, підтверджуючі документи складаються, проте не завжди. Тому, при передачі коштів або будь-яких інших засобів ТОВ «Компанія Крона» повинна потурбуватися щодо оформлення підтверджуючих документів, які дозволять підтвердити цільове призначення благодійної допомоги. Так, за матеріальними цінностями підтверджуючими документами для компанії можуть бути накладні або ж акти приймання-передачі засобів індивідуального захисту, харчових продуктів і ліків, які підписані представником військової частини або формування для потреб української армії.

Щодо грошових коштів, враховуючи і ті, які були перераховані на особисті банківські рахунки волонтерів, то слід наголосити, що для бухгалтерської звітності будуть необхідними розписки осіб, які отримали грошову допомогу, з їх ідентифікацією (П, І, Б, індивідуальний податковий номер). За умови збирання коштів волонтером, рекомендуємо прикріпити до пакету документів його письмове звернення з проханням надати допомогу на потреби армії. А вже на підставі листа-звернення, керівник ТОВ «Компанія Крона» повинен видати розпорядження про надання допомоги.

Рекомендуємо також витребувати копії документів, які підтверджують витрачання коштів саме на оговорені в листі-зверненні цілі.

Також ТОВ «Компанія Крона» у січні 2022 року були закуплені медичні маски за кодом УКТЗЕД 6307 причому зі сплатою ПДВ за ставкою 20%, в зв'язку з тим, що у податковій накладній контрагента-постачальника було зазначено «Захисна пов'язка», а не «Медична маска». Компанія передала ці маски безкоштовно медичній лікарні. Постає питання в даній ситуації:

- Чи можна вважати ТОВ «Компанія Крона» операцію з передачі масок безкоштовно лікарні звільненою від оподаткування ПДВ?
- Чи слід ТОВ «Компанія Крона» дораховувати податкові зобов'язання?
- І що слід зробити бухгалтеру компанії, якщо постачальник вже після продажу нашій компанії масок, отримав дозвіл від Державного комітету

праці про введення в обіг цих масок і почав застосовувати пільгу вже після здійснення їх продажу?

У цій ситуації контрагент-постачальник масок на момент здійснення їх продажу ТОВ «Компанія Крона» не мав сертифіката відповідності масок вимогам технічного регламенту і в нього не було дозволу від Державного комітету праці. Це обумовило його застосувати до операції з продажу масок ставку ПДВ в 20%.

Оскільки в період дії карантину передбачено спрощену процедуру введення в обіг таких товарів, то постачальник масок отримав дозвіл від Державного комітету праці про введення їх у обіг. Фактично, він отримав право на застосування ПДВ-пільги. Однак, він повинен був зазначити в податковій накладній назву товару, що відповідає зазначеній у Переліку № 224, а саме: «Маска медична».

Що ж в цій ситуації, яка склалася робити ТОВ «Компанія Крона»? Нам відомо, що на дату придбання масок контрагент-постачальник продавав їх із врахуванням ПДВ, як захисні пов'язки. Тому, ми вважаємо, що будь-які коригування ПДВ після отримання дозволу від Державного комітету праці, контрагент проводити не повинен. Якщо ж господарюючий суб'єкт передає такі пов'язки як благодійна допомога лікарні, то в цій ситуації ТОВ «Компанія Крона» доведеться донарахувати суми операції до розміру мінімальної бази оподаткування і підтвердити операцію оформленням податкової накладної із типом причини «15».

У 2021 році ТОВ «Компанія Крона», як платник податку на прибуток, що коригує бухгалтерський фінансовий результат на суми тимчасових різниць відповідно до третього розділу Податкового кодексу, здійснило такі господарські операції:

- у квітні 2021 року перерахувало грошові кошти в сумі 10 тис. грн., як благодійну допомогу лікарні, яка внесена в Реєстр Неприбуткових установ;

- у травні безоплатно передало юридичній особі –платнику єдиного податку товари балансовою вартістю 43 тис. грн., які були придбані компанією за 52 800 грн з врахуванням ПДВ;
- у вересні передало громадському об'єднанню інвалідів, яке внесена в Реєстр Неприбуткових установ автомобіль балансовою вартістю 75000 грн зі зносом у сумі 15000 грн.

Оподатковуваний прибуток компанії за 2020 рік становив 1 млн грн. В бухгалтерському обліку ТОВ «Компанія Крона» ці операції було відображено наступним чином (таблиця 3.5)

Таблиця 3.5

Бухгалтерський облік благодійної допомоги, наданої ТОВ «Компанія Крона» у 2021 році

Зміст господарської операції	Первинні документи	Бухгалтерський облік		Сума, грн
		Дебет	Кредит	
Перераховано грошові кошти лікарні	Лист про надання благодійної допомоги, виписка банку	949	311	10000
Передано юридичній особі-платнику єдиного податку раніше придбані товари	Накладна	949	281	43000
Нараховано податкові зобов'язання з ПДВ на вартість товарів	Податкова накладна	949	641	8600
Передано автомобіль громадському об'єднанню інвалідів	Акт приймання-передачі, накладна	976	104	75000
Списано суму зносу		131	104	15000

Нараховано податкові зобов'язання з ПДВ на вартість автомобіля	Податкова накладна	977	641	15000
--	--------------------	-----	-----	-------

У декларації за півріччя 2021 року ТОВ «Компанія Крона» фінансовий результат:

- не коригувала у зв'язку із тим, що була надана благодійна допомога лікарні, у зв'язку з тим, що 10 тис. грн < 40 тис. грн (1 млн x 4%);
- збільшило у зв'язку з фактом безоплатної передачі товарів юридичній особі-платнику єдиного податку і у рядку 3.1.10 додатку РІ до декларації з податку на прибуток відображено 43 тис. грн.

Під час формування показників декларації за 2021 рік ТОВ «Компанія Крона» повинне відкоригувати фінансовий результат на два види різниць, які пов'язані з безоплатною передачею цінностей. В рядках 1.1.2 і 1.2.2 додатку РІ до річної декларації з податку на прибуток компанії потрібно відобразити залишкову вартість автомобіля в бухгалтерському та податковому обліку, відповідно по 75 тис. грн.

В рядку 3.1.9 додатку РІ для збільшення фінансового результату ТОВ «Компанія Крона» необхідно відобразити суму 45000:

$$(75\,000 + 10\,000) - (1\,000\,000 \times 4\%).$$

При цьому зазначимо, що оскільки дохід ТОВ «Компанія Крона» за 2021 рік не досягнув 40 млн, компанія може не відображати вищенаведені різниці.

В результаті дослідження особливостей бухгалтерського обліку благодійної допомоги на ТОВ «Компанія Крона» ми виявили, що компанії доцільно покращити аналітику рахунків для деталізації інформації щодо благодійної допомоги. Так, вважаємо, що для тих сум грошових коштів, в яких надається одноразова благодійна допомога і які перебувають у встановлених межах чотирьохвідсоткових податкових обмежень, ТОВ «Компанія Крона» слід застосовувати аналітичний рахунок 941.1 «Витрати на надання благодійної допомоги».

Щодо всіх інших витрат, пов'язаних з наданням благодійної допомоги і які перевищують встановлені податковим кодексом обмеження, ми пропонуємо їх відносити на рахунок створеного компанією резерву і відображати по 479 субрахунку «Забезпечення майбутніх дій та заходів з надання благодійної допомоги». Цей субрахунок ми пропонуємо створити за рахунок прибутку компанії. Стосовно розміру даного резерву, то його слід визначати з показників фінансової діяльності ТОВ «Компанія Крона», потреб її ключових набувачів допомоги та стратегії подальшої соціально відповідальної господарської діяльності.

Також ми вважаємо за необхідне деталізувати одержувачів благодійної допомоги в наступних розрізах:

- 685.2 «Розрахунки з одержувачами благодійної допомоги», який вести в розрізі одержувачів та набувачів благодійної допомоги.

Окрім цього, з метою забезпечення можливості здійснення соціально відповідальної діяльності ТОВ «Компанія Крона», достовірного, об'єктивного та повного відображення цієї діяльності в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності, вважаємо, що грошові кошти, призначені для надання благодійної допомоги слід акумулювати на відокремленому банківському рахунку 317 з назвою «Поточний банківський рахунок для обліку грошових сум, призначених для надання благодійної допомоги».

Оскільки в компанії здійснюється корпоративне волонтерство, то для його обліку пропонуємо запровадити наступні аналітичні рахунки:

- 661.2 «Розрахунки за виплатами працівникам, задіяним у наданні благодійної допомоги»;

- 372.2 «Розрахунки з підзвітними особами, задіяними у наданні благодійної допомоги».

З метою забезпечення формування достовірної інформації щодо надання благодійної допомоги, пропонуємо ТОВ «Компанія Крона» розкривати інформацію щодо її надання у внутрішній звітності, а саме:

- внутрішній звіт БД-1 «Благодійна допомога за напрямом надання адресної допомоги визначеним особам»;
- внутрішній звіт БД-2 «Благодійна допомога за напрямом інвестування в об'єкти соціальної інфраструктури та інновації»;
- внутрішній звіт БД-3 «Благодійна допомога українським військовим формуванням»;
- внутрішній звіт БД-4 «Звіт про здійснення операції щодо надання благодійної допомоги».

Висновки до третього розділу

В третьому розділі кваліфікаційної роботи бакалавра нами було висвітлено особливості організації бухгалтерського і податкового обліку благодійної допомоги на ТОВ «Компанія Крона», що дало можливість зробити наступні висновки:

ТОВ «Компанія «Крона» надає благодійну допомогу лише тим військовим формуванням, які є неприбутковими і внесені до Реєстру неприбуткових установ.

Відмітимо для податкового обліку ТОВ «Компанія Крона» декілька важливих моментів, які йому слід враховувати при придбанні цінностей та їх передачі на потреби української армії.

Перший важливий момент стосується ПДВ. Так, в нормативному акті передбачена можливість зменшити об'єкт оподаткування лише податком на прибуток, тобто мова йде виключно про витрати. Щодо ПДВ, право на податковий кредит з ПДВ при придбанні матеріальних цінностей для їх передачі учасникам бойових дій ТОВ «Компанія Крона» не має. Проте, податкові зобов'язання з ПДВ можуть не нараховуватися лише в тому випадку надання благодійної допомоги коли відбувається безоплатна передача товарів благодійним організаціям, утвореним і зареєстрованим згідно до закону.

Для того, щоб ТОВ «Компанія Крона» отримала пільгу у вигляді звільнення від ПДВ надання благодійної допомоги набувачам цієї допомоги, вона повинна обов'язково задокументувати її безоплатність. Отже, якщо права на податковий кредит при придбанні різних засобів, які призначені для благодійних цілей у ТОВ «Компанія Крона» немає, то безоплатна передача цих ТМЦ напряму набувачеві допомоги, а саме: підрозділам військових формувань, волонтерам, крім усього іншого тягне за собою обов'язок нарахування ПЗ з ПДВ виходячи з бази оподаткування, оскільки обумовлена операція по передачі, хоч і безкоштовній прирівнюється до постачання товарів. Тому ТОВ «Компанія Крона» слід здійснювати надання благодійної допомоги через благодійні організації з метою отримання податкової пільги з ПДВ.

Другий важливий момент стосується підтверджуючих документів. Хоча в окремих випадках при наданні допомоги, підтверджуючі документи складаються, проте не завжди. Тому, при передачі коштів або будь-яких інших засобів ТОВ «Компанія Крона» повинна потурбуватися щодо оформлення підтверджуючих документів, які дозволять підтвердити цільове призначення благодійної допомоги. Так, за матеріальними цінностями підтверджуючими документами для компанії можуть бути накладні або ж акти приймання-передачі засобів індивідуального захисту, харчових продуктів і ліків, які підписані представником військової частини або формування для потреб української армії.

Щодо грошових коштів, враховуючи і ті, які були перераховані на особисті банківські рахунки волонтерів, то слід наголосити, що для бухгалтерської звітності будуть необхідними розписки осіб, які отримали грошову допомогу, з їх ідентифікацією (П, І, Б, індивідуальний податковий номер). За умови збирання коштів волонтером, рекомендуємо прикріпити до пакету документів його письмове звернення з проханням надати допомогу на потреби армії. А вже на підставі листа-звернення, керівник ТОВ «Компанія Крона» повинен видати розпорядження про надання допомоги.

Рекомендуємо також витребувати копії документів, які підтверджують витрачання коштів саме на оговорені в листі-зверненні цілі.

В результаті дослідження особливостей бухгалтерського обліку благодійної допомоги на ТОВ «Компанія Крона» ми виявили, що компанії доцільно покращити аналітику рахунків для деталізації інформації щодо благодійної допомоги. Так, вважаємо, що для тих сум грошових коштів, в яких надається одноразова благодійна допомога і які перебувають у встановлених межах чотирьохвідсоткових податкових обмежень, ТОВ «Компанія Крона» слід застосовувати аналітичний рахунок 941.1 «Витрати на надання благодійної допомоги».

Щодо всіх інших витрат, пов'язаних з наданням благодійної допомоги і які перевищують встановлені податковим кодексом обмеження, ми пропонуємо їх відносити на рахунок створеного компанією резерву і відображати по 479 субрахунку «Забезпечення майбутніх дій та заходів з надання благодійної допомоги». Цей субрахунок ми пропонуємо створити за рахунок прибутку компанії. Стосовно розміру даного резерву, то його слід визначати з показників фінансової діяльності ТОВ «Компанія Крона», потреб її ключових набувачів допомоги та стратегії подальшої соціально відповідальної господарської діяльності.

ВИСНОВКИ

Результатом виконання даної кваліфікаційної роботи бакалавра є висвітлення теоретичних та практичних особливостей організації бухгалтерського і податкового обліку благодійної допомоги. Отримані нами результати свідчать про досягнення мети роботи, виконання її завдань та дають підстави зробити наступні висновки.

Витоки благодійної діяльності уходять у глибину століть. У античності одночасно із формування перших практик філантропічної діяльності закладалися базиси її концептуальної інтерпретації. Так, одним з суттєвих питань, до розгляду якого в ті часи звертається Арістотель – це акт дарування, під яким Арістотель розуміє прояв чесності та відзначає його практичне значення як – «в ім'я необхідної справи.

В свою чергу, стоїки розглядають взаємність – як один з основних принципів дарування, оскільки дарування сприяє налагодженню дружніх стосунків та цим сприяє покращенню та зміцненню суспільних відносин.

Незважаючи на свою давню історію, форму загальносвітового руху благодійна діяльність отримала лише в двадцять першому столітті.

Економічне піднесення XII ст. породило новітні та більш різноманітні типи богоугодних закладів. У Західній Європі інтелектуальне життя переживало часи піднесення, що призвело до створення нових шкіл та університетів, а це також спиралося на пожертвування.

Надання благодійної допомоги є особливо актуальним в умовах воєнного стану. Так, якщо підприємство не застосовує податкових різниць, то понесені бухгалтерські витрати зменшать оподатковуваний прибуток за бухобліковими правилами.

З нормативної бази виходить, що суму «компенсуючих» податкових зобов'язань за основними засобами потрібно включати у первісну вартість основних засобів». Але автори з таким підходом не погоджуються, адже П(с)БО 7 допускає маніпуляції з вартістю ОЗ в чітко обумовлених випадках, а

саме: при переоцінках, поліпшеннях, зменшенні або відновленні корисності, частковій ліквідації. В усіх інших випадках чіпати вартість стандарт не дозволяє. Саме тому науковці пропонують у всіх перелічених випадках «компенсаційні зобов'язання» донараховувати, як і раніше: через збільшення витрат – Дт949 Кт641/ПДВ

В другому розділі кваліфікаційної роботи бакалавра нами було проведено аналіз фінансового стану ТОВ «Компанія Крона», в результаті якого зроблено наступні висновки: основним видом діяльності компанії є виробництво безалкогольних напоїв, виробництво мінеральних вод та інших вод, розлитих у пляшки.

За даними, які ми одержали із податкових реєстрів України, було встановлено, що ТОВ «Компанія Крона» перебуває на податковому обліку в органах доходів і зборів, також зафіксовано, що по реєстру «Узнай більше про свого бізнес-партнера» станом на 07.05.2022 р. дане підприємство має податковий борг як до державного, так і місцевого бюджетів. Окрім цього, в реєстрі платників ПДВ свідоцтво платника ПДВ є чинним і відсутня реєстрація компанії в Реєстрі неприбуткових установ.

Щодо визначених значень коефіцієнтів: незалежності, фінансової стійкості та ділової активності, то всі вони мають такий результат, який перевищує нормативне значення 0,5 та всі практично дорівнюють одиниці, оскільки є більшими за 0,95. Це, безперечно, є дуже хорошим свідченням, оскільки підтверджує повну самостійність, незалежність і стійкість ТОВ «Компанія Крона», його платоспроможність і динамічне функціонування.

ТОВ «Компанія Крона» є рентабельним і беззбитковим, оскільки власного капіталу компанії повністю вистачає на покриття поточних витрат та дозволяє уникнути від довгострокових зобов'язань.

За проведеним нами дослідженням фінансового стану ТОВ «Компанія Крона» за 2019-2021 рр., можна зробити наступний висновок:

- результати аналізу ліквідності компанії вказують на те, що баланс компанії є ліквідним;

- структура балансу також є задовільною;
- компанія платоспроможна і їй повністю вистачає власних ресурсів для погашення поточних зобов'язань.

Аналіз фінансової стійкості ТОВ «Компанія Крона» свідчить про те, що:

- підприємство стійке,
- працює стабільно;
- його витрати повністю та вчасно покриваються за рахунок отриманого прибутку;
- дебіторська заборгованість перекриває кредиторську.

Результати аналізу ділової активності показали, що ТОВ «Компанія Крона» є: платоспроможною і конкурентоспроможною, її зобов'язання виконуються в строк і у повному обсязі.

Результати аналізу рентабельності ТОВ «Компанія Крона» показали, що компанія є рентабельною за всіма балансовими статтями.

В третьому розділі кваліфікаційної роботи бакалавра нами було висвітлено особливості організації бухгалтерського і податкового обліку благодійної допомоги на ТОВ «Компанія Крона», що дало можливість зробити наступні висновки:

ТОВ «Компанія «Крона» надає благодійну допомогу лише тим військовим формуванням, які є неприбутковими і внесені до Реєстру неприбуткових установ.

Відмітимо для податкового обліку ТОВ «Компанія Крона» декілька важливих моментів, які йому слід враховувати при придбанні цінностей та їх передачі на потреби української армії.

Перший важливий момент стосується ПДВ. Так, в нормативному акті передбачена можливість зменшити об'єкт оподаткування лише податком на прибуток, тобто мова йде виключно про витрати. Щодо ПДВ, право на податковий кредит з ПДВ при придбанні матеріальних цінностей для їх передачі учасникам бойових дій ТОВ «Компанія Крона» не має. Проте, податкові зобов'язання з ПДВ можуть не нараховуватися лише в тому випадку

надання благодійної допомоги коли відбувається безоплатна передача товарів благодійним організаціям, утвореним і зареєстрованим згідно до закону.

Для того, щоб ТОВ «Компанія Крона» отримала пільгу у вигляді звільнення від ПДВ надання благодійної допомоги набувачам цієї допомоги, вона повинна обов'язково задокументувати її безоплатність. Отже, якщо права на податковий кредит при придбанні різних засобів, які призначені для благодійних цілей у ТОВ «Компанія Крона» немає, то безоплатна передача цих ТМЦ напряму набувачеві допомоги, а саме: підрозділам військових формувань, волонтерам, крім усього іншого тягне за собою обов'язок нарахування ПЗ з ПДВ виходячи з бази оподаткування, оскільки обумовлена операція по передачі, хоч і безкоштовній прирівнюється до постачання товарів. Тому ТОВ «Компанія Крона» слід здійснювати надання благодійної допомоги через благодійні організації з метою отримання податкової пільги з ПДВ.

Другий важливий момент стосується підтверджуючих документів. Хоча в окремих випадках при наданні допомоги, підтверджуючі документи складаються, проте не завжди. Тому, при передачі коштів або будь-яких інших засобів ТОВ «Компанія Крона» повинна потурбуватися щодо оформлення підтверджуючих документів, які дозволять підтвердити цільове призначення благодійної допомоги. Так, за матеріальними цінностями підтверджуючими документами для компанії можуть бути накладні або ж акти приймання-передачі засобів індивідуального захисту, харчових продуктів і ліків, які підписані представником військової частини або формування для потреб української армії.

Щодо грошових коштів, враховуючи і ті, які були перераховані на особисті банківські рахунки волонтерів, то слід наголосити, що для бухгалтерської звітності будуть необхідними розписки осіб, які отримали грошову допомогу, з їх ідентифікацією (П, І, Б, індивідуальний податковий номер). За умови збирання коштів волонтером, рекомендуємо прикріпити до пакету документів його письмове звернення з проханням надати допомогу на

потреби армії. А вже на підставі листа-звернення, керівник ТОВ «Компанія Крона» повинен видати розпорядження про надання допомоги.

Рекомендуємо також витребувати копії документів, які підтверджують витрачання коштів саме на оговорені в листі-зверненні цілі.

В результаті дослідження особливостей бухгалтерського обліку благодійної допомоги на ТОВ «Компанія Крона» ми виявили, що компанії доцільно покращити аналітику рахунків для деталізації інформації щодо благодійної допомоги. Так, вважаємо, що для тих сум грошових коштів, в яких надається одноразова благодійна допомога і які перебувають у встановлених межах чотирьохвідсоткових податкових обмежень, ТОВ «Компанія Крона» слід застосовувати аналітичний рахунок 941.1 «Витрати на надання благодійної допомоги».

Щодо всіх інших витрат, пов'язаних з наданням благодійної допомоги і які перевищують встановлені податковим кодексом обмеження, ми пропонуємо їх відносити на рахунок створеного компанією резерву і відображати по 479 субрахунку «Забезпечення майбутніх дій та заходів з надання благодійної допомоги». Цей субрахунок ми пропонуємо створити за рахунок прибутку компанії. Стосовно розміру даного резерву, то його слід визначати з показників фінансової діяльності ТОВ «Компанія Крона», потреб її ключових набувачів допомоги та стратегії подальшої соціально відповідальної господарської діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Bremner R.H. Giving: Charity and Philanthropy in History. New Jersey: Transaction Publishers, 1996.
2. Borgmann K., Smith J.A. Foundations in Europe. Society Management and Law / ed. by A. Schelter, V. Then, P. Walkenhorst. Bertelsmann Foundation. L., 2001.
3. Devis S. Philanthropy as Virtue in Late Antiquity and the Middle Ages // Giving: Western Ideas of Philanthropy. Indiana University Press, 1996. Цит. по: Ондрушек Д. и др. Хрестоматия для некоммерческих организаций. Братислава, 2003. С. 55.
4. Арістотель. А 81 Нікомахова етика / Переклав з давньогрецької Віктор. Ставнюк. - К.: «Аквілон-Плюс», 2002. - 480 с
5. Сенека Л.А. О благодеяниях // Римские стоики. Сенека, Эпиктет, Марк Аврелий. М., 1995.
6. Смит Дж.А., Боргман К. Благотворительные учреждения в европейских странах: исторический контекст . *Отечественные записки*. 2006. № 4 (31). С. 59.
7. Mollat M. The Poor in the Middle Ages: An Essay in Social History. New Haven, 1986. Р. 22. Цит. по: Смит Дж.А., Боргман К. Указ. соч. С. 63.
8. Mollat M. Op. cit. Р. 107. Цит. по: Смит Дж.А., Боргман К. Указ. соч. С. 67.
9. Смит Т. Б. Благотворительность и помощь бедным в Европе: современный период. *Благотворительность в России. 2004/2005: Исторические и социально-экономические исследования*. СПб., 2005. С. 176–177.
10. Про благодійну діяльність та благодійні організації : Закон України від 5 липня 2012 р. № 5073–VI. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5073-17/para194> (дата звернення: 02.05.2022).
11. Рішення Конституційного суду України у справі за конституційним поданням Президента України щодо відповідності Конституції України

(конституційності) окремих положень постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 4 серпня 2000 р. № 1222», справа № 1–36/2009. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v028p710-09> (дата звернення: 02.05.2022).

12. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати», затверджене наказом Міністерством фінансів України від 31 грудня 1999 р. № 318. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00> (дата звернення: 02.05.2022).

13. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 р. № 291. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99> (дата звернення: 02.05.2022).

14. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р. № 436–IV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15> (дата звернення: 02.05.2022).

15. Егорова Л. Учет целевого финансирования и благотворительной помощи в некоммерческих организациях. *Проблемы теории и практики управления*. 2007. № 7. С. 48-54.

16. Ведмєдєва Я.С. Процес оприбуткування благодійних внесків, грантів та дарунків бюджетними установами. *Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету*. Вип. 21. Черкаський держ. технол. ун-т. Черкаси : Видавництво ЧДТУ, 2008., С. 69-73.

17. Лазукова Е.М., Мельникова Е.В. Порядок учета благотворительной помощи. *Бухгалтерский учет в бюджетных и некоммерческих организациях*. 2011., № 3. С. 9-12.

18. Петрова А.Н. Сущность и назначение социальной отчетности. *Экономические науки*. 2011., № 83. С. 215-218.

19. Гавриленко Н., Дорошенко Л. Антикризисний облік благодійної допомоги в умовах пандемії. *Фінанси, бухгалтерський облік та підприємництво: аналіз тенденцій та перспектив розвитку: збірник тез*

наукових робіт учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції.
Одеса, 10 квітня 2021 р., с. 88-93.

20. Сивак О.Б. Обліково-аналітичне забезпечення управління витратами на надання благодійної допомоги як елементом соціального капіталу підприємства. Автореферат дис. на здобуття наукового ступеня к.е.н. за спец. 08.00.09 – бухгалтерський облік, аналіз та аудит (за видами економічної діяльності). Житомирський державний технологічний університет Міністерства освіти і науки України, Житомир, 2016. 21 с.

21. Податковий кодекс України: Закон України від 2 грудня 2010 року № 2755 –VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>. (дата звернення: 04.05.2022).

22. Закон України про внесення змін до Податкового Кодексу України та інших законодавчих актів України щодо особливостей оподаткування та подання звітності у період дії воєнного стану від 03.03.2022 року № 2118 – IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2118-20#Text>. (дата звернення: 04.05.2022).

23. Постанова Кабінету Міністрів України Про затвердження переліку товарів, виконаних робіт, наданих послуг за кодами згідно з Державним класифікатором продукції ДК 016:2010, вартість яких на період проведення антитерористичної операції включається до інших витрат звичайної діяльності або на вартість яких не проводиться коригування фінансового результату до оподаткування від 26.10.2016 року № 758. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/758-2016-п#Text>. (дата звернення: 04.05.2022).

24. Гавриленко, Н. В. Податкове стимулювання розвитку малого та середнього бізнесу : дис. ... канд. екон. наук : 08.00.08 / Н. В. Гавриленко ; наук. кер. О. Ю. Дубовик ; ОНЕУ. – Одеса, 2013. – 302 с. URI: <http://eir.nuos.edu.ua/xmlui/handle/123456789/5547>. (дата звернення: 04.05.2022).

25. Гришина Л., Гавриленко Н., Гришина Н. Оцінка податкової ефективності програм підтримки малого і середнього бізнесу. Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки. 2014. Вип. 25. С. 193–198. (дата звернення: 04.05.2022).

26. Гавриленко, Н. В. Оцінка результативності управлінського обліку, аналізу та контролю витрат / Н. В. Гавриленко, О. В. Грищенко, Н. О. Козицька // Accounting, analysis and audit activities of the enterprises: problems, trends, prospects : Collective monograph. – Dublin, Ireland : SAUL Publishing Ltd, 2016. – С. 18–27. (дата звернення: 04.05.2022).

27. Гришина Л, Гавриленко Н. Інноваційні підходи до розвитку регіону в умовах інтеграційних процесів. Збірник наукових праць Національного університету кораблебудування. 2014. № 1. С. 126–131. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpnuk_2014_1_23. (дата звернення: 04.05.2022).

28. Гавриленко, Н. В. Податкове стимулювання розвитку малого та середнього бізнесу : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.08 / Н. В. Гавриленко ; наук. кер. О. Ю. Дубовик ; ОНЕУ. – Одеса, 2013. – 23 с. URI: <http://eir.nuos.edu.ua/xmlui/handle/123456789/5475>. (дата звернення: 05.05.2022).

29. Гавриленко, Н. В. Податкова система: практикум : навч. посібник / Н. В. Гавриленко. – Львів : Новий Світ – 2000, 2007. – 354 с. URI: <http://eir.nuos.edu.ua/xmlui/handle/123456789/5483>. (дата звернення: 04.05.2022).

30. Havrilenko, N. General aspects of financial mechanism of sustainable development of small enterprise business / N. Havrilenko // The role of science in society sustainable development : monograph 34. Series of monographs Faculty of Architecture, Civil Engineering and Applied Arts Katowice School of Technology / ed. by O. Nestorenko, P. Mikos. – Katowice, Poland : Publishing House of Katowice School of Technology, 2020. – Part 1.1. – С. 6–12.

URI: <http://eir.nuos.edu.ua/xmlui/handle/123456789/5531>. (дата звернення: 04.05.2022).

31. Havrylenko N.V., Hryshchenko O.V., Koshutska V.O. (2018) Retrospektyvnyi analiz dekompozytsii lohistychnykh system. *Ekonomika Finansy Pravo*, 5, 21–25. Available at: <http://efp.in.ua/uk/journal-item/208>. (дата звернення: 05.05.2022).

32. Гавриленко, Н. В. Роль податкових стимулів у діяльності малих підприємств / Н. В. Гавриленко // Вісник соціально-економічних досліджень ОДЕУ: зб. наук. пр. – Одеса : ОДЕУ, 2008. – № 30. – С. 91–96. URI: <http://eir.nuos.edu.ua/xmlui/handle/123456789/5339>. (дата звернення: 04.05.2022).

33. Гавриленко Н.В., Грищенко О.В., Козіцька Н.О. Застосування методичних аспектів управлінського обліку на підприємствах одиничного та дрібносерійного виробництва. *Економічні науки : вісн. ДНДІСЕ*. 2021. № 1 (03). С. 109–115. URL: <http://eir.nuos.edu.ua/xmlui/handle/123456789/4686>. (дата звернення: 04.05.2022).

34. Гавриленко Н.В., Грищенко О.В., Козіцька Н.О. Основні проблеми функціонування системи збалансованих показників у стратегічному контролінгу. *Економіка. Фінанси. Право*. 2020. № 5. С. 13–20. URL: <http://eir.nuos.edu.ua/xmlui/handle/123456789/4691>

35. Гавриленко, Н. В., Грищенко, О. В., & Козіцька, Н. О. (2021). Застосування податкових пріоритетів в управлінському обліку. *Економічний простір*, (168), 125-131. <https://doi.org/10.32782/2224-6282/168-21>

36. Гавриленко Н. В., Грищенко О. В. Проблеми застосування методів визначення справедливої вартості активів і зобов'язань. Збірник наукових праць «Проблеми системного підходу в економіці. Національний авіаційний університет - Проблеми системного підходу в економіці, 2017. - №3 (57). С.168-173. URL: http://www.psae-jrnl.nau.in.ua/journal/1_57_2017_ukr/1_57_2017.pdf#page=168. (дата звернення: 05.05.2022).

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

Основні історичні погляди на зміст філантропії та благодійної діяльності

Період, епоха, представники	Основна думка
Середньовіччя, Євангеліє від Матфея і Луки	Благодійні установи – це християнське вчення любові. Придавали філантропії вертикальний зміст, вимагали служіння Богу, призивали людей до ще більшої самовідданої любові до ближнього. Св. Матфей (Мт 25, 35-46) чітко перераховує шість справ милосердя.
Аврелій Августин і більш пізні релігійні мислителі середньовіччя	Розвили вчення про спасіння, дещо змінили і розширили цей перелік обов'язків: християнин повинен був нагодувати жадібного, напоїти спраглого, дати притулок мандрівнику, одягнути голого, відвідати хворого, викупити з в'язниці в'язня і поховати померлого
Твори грецьких отців – Клементя Олександрійського (бл. 150-215). Василя Великого (бл. 329-379), Іоанна Златоуста (бл. 347-407)	Можна знайти формулювання конкретних обов'язків християнина. Іоанн Златоуст вважав, що християнська любов полягає не так у самому акті роздачі грошей або майна, як в дусі благочестя та співчуття. Василь Великий багатіїв вбачав як розпорядників, покликаних керувати своїм надбанням. Деякі діячі церкви, в подальшому розвинули цю тезу і стверджували, що всі земні багатства належать не людям, а Богові.
Юліан Померій, єпископ з Північної Африки (VI ст.)	Говорив, що багатія можна виправдати лише тоді, коли він використовує з благодійною метою все своє майно, за виключенням необхідного для задоволення найпростіших матеріальних потреб його домашніх[2].
Августин Аврелій (354-430)	Казав, що потреба бідняків – зворотній бік розкоші багатіїв
Амвросій (бл. 340-397)	У своїх проповідях наполягав : «Образити бідняка нітрохи не краще, ніж скоїти вбивство» [7].
Римська імперія IV ст. імператор Костянтин (306-337)	Дозволив церкві приймати від приватних осіб майно за заповітом і цим стимулював благодійну діяльність

325 р., Нікейський собор, сімидесяте розпорядження	Велів створювати у всіх великих містах будинки піклування для хворих і старих людей, що стало наслідком заснування безлічі благодійних закладів
М. Молл	«для мислителів цього часу характерне часте вживання слів <i>communicare, communicatio, communis, communicandus</i> , покликаних висловити ідею про необхідність ділитися багатством зі своїм ближнім[8].

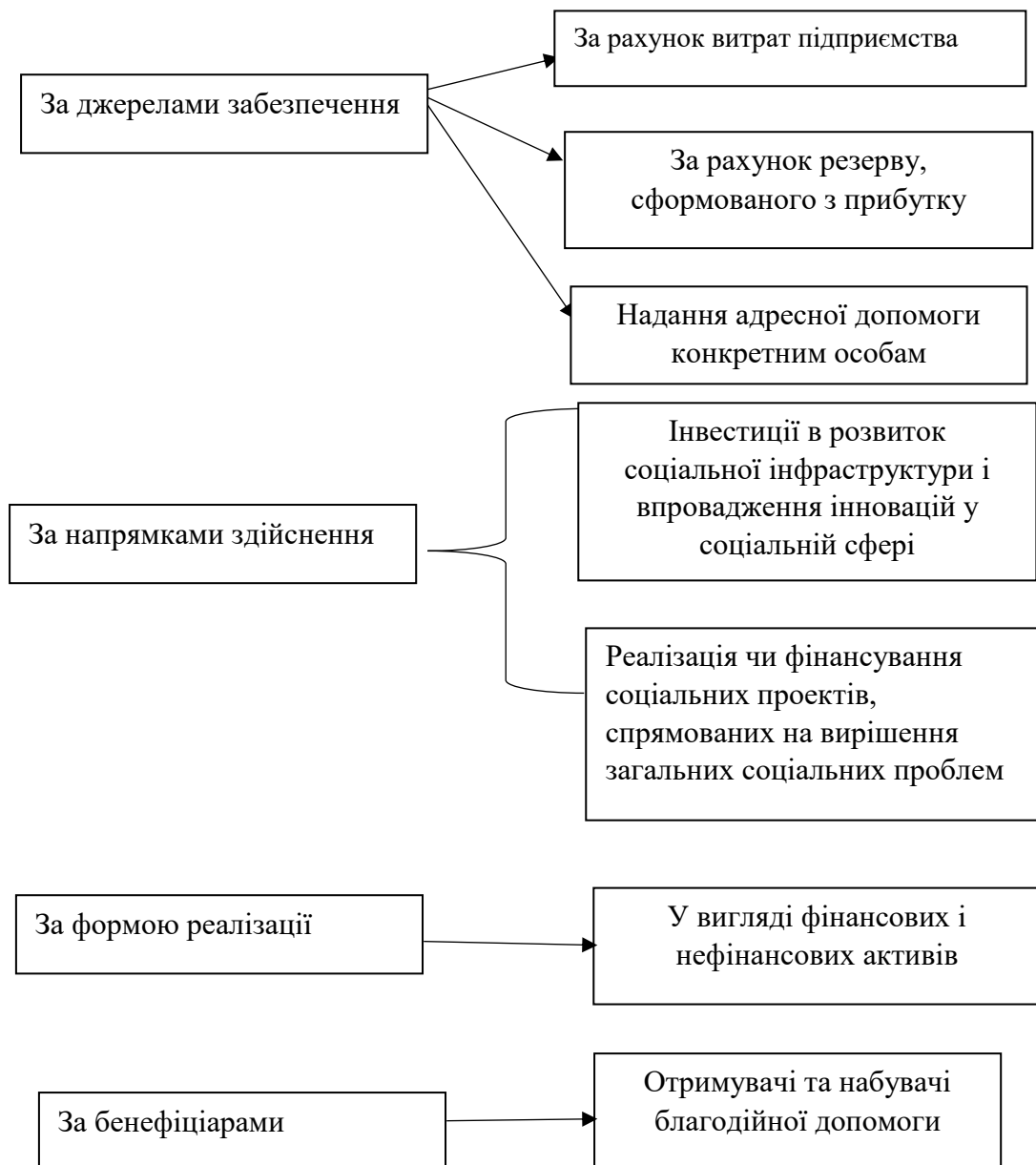

Рисунок 1. Класифікація благодійної допомоги, запропонована Сівак О. [20].

ДОДАТОК Б

Таблиця 2.7

Аналіз платоспроможності ТОВ «Компанія Крона»

Показники	2019	2020	2021
Коефіцієнт платоспроможності	0,965	0,955	0,943
Коефіцієнт фінансування	0,057	0,068	0,082
Коефіцієнт забезпечення власними оборотними засобами	0,974	0,972	0,95
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,921	0,901	0,889

Таблиця 2.6

Показники ліквідності ТОВ «Компанія Крона» за 2019-2021 рр.

Показники	2019	2020	2021
Коефіцієнт покриття	26,88	25,02	15,58
Коефіцієнт швидкої ліквідності	14,38	11,67	7,28
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	13,32	11,06	6,97
Чистий оборотний капітал, тис. грн	7145	7083	7099

Таблиця 2.8

Показники ділової активності ТОВ «Компанія Крона» за 2019-2021 рр.

Показники	2019	2020	2021
Коефіцієнт оборотності активів	0,926	0,863	0,649
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	24,67	25,43	14,21
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	41,32	31,06	35,01
Строк погашення дебіторської заборгованості, днів	16,02	21,46	9
Строк погашення кредиторської заборгованості, днів	13,02	12,62	22,67
Коефіцієнт оборотності матеріальних запасів	1,43	1,46	1,05
Коефіцієнт оборотності основних засобів	11,81	7,64	5,04
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	0,88	0,82	0,602

ДОДАТОК В

Таблиця 3.4

Документальне оформлення благодійної допомоги на ТОВ «Компанія Крона»

Документ	Вид благодійної допомоги
Акт приймання-передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів (форма ОЗ-1)	Основні засоби
Накладна	ТМЦ
Виписка банку	Безготівкові кошти
Прибутковий касовий ордер (за формою КО-1)	Готівкові кошти
Акт виконаних робіт	Роботи, послуги

Таблиця 3.5

Бухгалтерський облік благодійної допомоги, наданої ТОВ «Компанія Крона» у 2021 році

Зміст господарської операції	Первинні документи	Бухгалтерський облік		Сума, грн
		Дебет	Кредит	
Перераховано грошові кошти лікарні	Лист про надання благодійної допомоги, виписка банку	949	311	10000
Передано юридичній особі-платнику єдиного податку раніше придбані товари	Накладна	949	281	43000
Нараховано податкові зобов'язання з ПДВ на вартість товарів	Податкова накладна	949	641	8600
Передано автомобіль громадському об'єднанню інвалідів	Акт приймання-передачі, накладна	976	104	75000
Списано суму зносу		131	104	15000
Нараховано податкові зобов'язання з ПДВ на вартість автомобіля	Податкова накладна	977	641	15000

ДОДАТОК Г

Облік благодійних витрат ТОВ «Компанія Крона» на допомогу армії

Зміст господарської операції	Бухгалтерський облік		Сума, грн
	Дебет	Кредит	
1. Перераховано грошові кошти на спеціальний реєстраційний рахунок, відкритий Держказначейством військовому формуванню	949	311	100000
2. Придбано бронежилети для їх передачі військовому формуванню	281	631	220000
3. Перераховано кошти в оплату за бронежилети	631	311	220000
4. Передано бронежилети військовому формуванню	949	281	220000

ДОДАТОК Ж

НЕДОЛІКИ БУХАЛТЕРСЬКОГО І ПОДАТКОВОГО ОБЛІКУ БЛАГОДІЙНОЇ ДОПОМОГИ

Недолік	Зміст недоліку
Недоліки первинного обліку, упущення в оформленні підтверджуючих документів	При передачі коштів або будь-яких інших засобів ТОВ «Компанія Крона» повинна потурбуватися щодо оформлення підтверджуючих документів, які дозволять підтвердити цільове призначення благодійної допомоги. Так, за матеріальними цінностями підтверджуючими документами для компанії можуть бути накладні або ж акти приймання-передачі засобів індивідуального захисту, харчових продуктів і ліків, які підписані представником військової частини або формування для потреб української армії. Щодо грошових коштів, враховуючи і ті, які були перераховані на особисті банківські рахунки волонтерів, то слід наголосити, що для бухгалтерської звітності будуть необхідними розписки осіб, які отримали грошову допомогу, з їх ідентифікацією (П, І, Б, індивідуальний податковий номер). За умови збирання коштів волонтером, рекомендуємо прикріпити до пакету документів його письмове звернення з проханням надати допомогу на потреби армії. А вже на підставі листа-звернення, керівник ТОВ «Компанія Крона» повинен видати розпорядження про надання допомоги. Рекомендуємо також витребувати копії документів, які підтверджують витрачання коштів саме на оговорені в листі-зверненні цілі.
У січні 2022 року були закуплені медичні маски за кодом УКТЗЕД 6307 причому зі сплатою ПДВ за ставкою 20%, в зв'язку з тим, що у податковій накладній контрагента-постачальника було зазначено «Захисна пов'язка», а не «Медична маска». Компанія передала ці маски безкоштовно медичній лікарні.	У цій ситуації контрагент-постачальник масок на момент здійснення їх продажу ТОВ «Компанія Крона» не мав сертифіката відповідності масок вимогам технічного регламенту і в нього не було дозволу від Державного комітету праці. Це обумовило його застосувати до операції з продажу масок ставку ПДВ в 20%. Оскільки в період дії карантину передбачено спрощену процедуру введення в обіг таких товарів, то постачальник масок отримав дозвіл від Державного комітету праці про введення їх у обіг. Фактично, він отримав право на застосування ПДВ-пільги. Однак, він повинен був зазначити в податковій накладній назву товару, що відповідає зазначеній у Переліку № 224, а саме: «Маска медична». Що ж в цій ситуації, яка склалася робити ТОВ «Компанія Крона»? Нам відомо, що на дату придбання масок контрагент-постачальник продавав їх із врахуванням ПДВ, як захисні пов'язки. Тому, ми

	вважаємо, що будь-які коригування ПДВ після отримання дозволу від Державного комітету праці, контрагент проводити не повинен. Якщо ж господарюючий суб'єкт передає такі пов'язки як благодійна допомога лікарні, то в цій ситуації ТОВ «Компанія Крона» доведеться донарахувати суми операції до розміру мінімальної бази оподаткування і підтвердити операцію оформленням податкової накладної із типом причини «15».
Вхідний ПДВ було бухгалтером віднесено на збільшення первісної вартості товарів. щодо податкового обліку забігаємо трохи вперед і зазначимо, що такі правила податкового ПДВ-обліку призводять до не дуже приємних наслідків для компанії – в цьому випадку виникає така ситуація, коли сума ПДВ збільшує розмір благодійного пожертвування компанії для цілей податкового обліку податку на прибуток.	До чого це може призвести? А це призводить до того, що сума ПДВ у складі благодійної допомоги враховуватиметься тоді, коли ТОВ «Компанія Крона» вирішить чи слід перевищувати 4% межу. Звідси випливає висновок: ТОВ «Компанії Крона», як малодохіднику-добровольцю в бухгалтерському обліку слід виходити з припущення, що благодійні ТМЦ первісно придбані для їх використання у власній господарській діяльності компанії і подальший їх напрям використання помінявся тільки після того, як компанія вирішила зайнятися благодійною діяльністю.
Неврегульовано податковий облік благодійної допомоги, в зв'язку з чим компанія не отримує податкову пільгу	ТОВ «Компанія Крона» допомогу учасникам бойових дій надає доволі часто безпосередньо, тобто підприємство саме придбаває бронезилети, тепловізори, каски для військових, ліки, медичні вироби, продукти харчування та й організовує їх передавання військовим частинам також власними силами або ж через волонтерів. Найчастіше допомога компанією здійснюється у вигляді сум грошових коштів, які перераховуються на особисті банківські рахунки чи карти волонтерів. Слід наголосити на тому, що вартість матеріальних цінностей та суми грошових коштів, які передаються в якості благодійної допомоги є доволі значними. Відмітимо для податкового обліку ТОВ «Компанія Крона» є декілька важливих моментів, які їй слід враховувати при придбанні цінностей та їх передачі на потреби української армії. Для того, щоб ТОВ «Компанія Крона» отримала пільгу у вигляді звільнення від ПДВ надання благодійної допомоги набувачам цієї допомоги, вона повинна обов'язково задокументувати її безоплатність. Отже, якщо права на податковий кредит при придбанні різних засобів, які призначені для благодійних цілей у ТОВ «Компанія Крона» немає, то безоплатна передача цих ТМЦ напряму набувачеві допомоги, а саме: підрозділам військових формувань, волонтерам, крім усього іншого тягне за собою обов'язок нарахування

	ПЗ з ПДВ виходячи з бази оподаткування, оскільки обумовлена операція по передачі, хоч і безкоштовній прирівнюється до постачання товарів. Тому ТОВ «Компанія Крона» слід здійснювати надання благодійної допомоги через благодійні організації з метою отримання податкової пільги з ПДВ.
--	--